

MALEZYA

ÜLKE RAPORU

Hazırlayan : **Mustafa YAVUZ**
Ankara - April, 2011

T.C. Bařbakanlık
Dış Ticaret Müsteşarlığı
İHRACATI GELİŞTİRME ETÜD MERKEZİ

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Temel Sosyal Göstergeler

Resmî Adı	Malezya Federasyonu
Yönetim Biçimi	Federatif Anayasal Monarşi
Resmî Dili	Malayca (resmî dil), Çince, İngilizce, Tamil
Din	Müslüman, Hindu, Budist, Hıristiyan
Başkent	Kuala Lumpur (1 655 000)
Başlıca Şehirler	Subang Jaya (1 175 000), Klang (1 004 000), Johor Baharu (868 000), Ampang Jaya (724 000)
Yüzölçümü	330 252 km ²
Nüfusu (Milyon Kişi)	28,3 milyon (2010)
Para Birimi	Ringgit (RM) veya Malezya doları (M\$), 1ABD\$=3,08 Malezya Ringgiti (2010 sonu)

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit

Temel Ekonomik Göstergeler

	2005a	2006a	2007a	2008a	2009a	2010b
GSYİH (milyar ABD\$)	138,0	156,6	186,8	222,3	192,8	235,2
GSYİH (milyar M\$)	522,4	574,4	642,0	740,9	679,7	756,7
Reel GSYİH büyüme oranı (%)	5,3	5,8	6,5	4,7	-1,7	6,9
Enflasyon (% tüketici fiyatları)	3,3	3,1	2,4	4,4	1,1	2,2a
Nüfus (milyon)	26,1	26,8	27,2	27,5	27,9	28,3
Satın alma paritesine göre kişi başı gelir (\$)	11.531	12.274	13.276	14.024b	13.731b	14.564
İhracat (fob, milyar ABD\$)	141,8	160,9	176,2	199,7	157,7	197,3
İthalat (fob, milyar ABD\$)	108,6	123,5	138,5	148,5	117,4	155,2
Döviz kuru RM:ABD\$	3,78	3,53	3,31	3,46	3,42	3,08a
Cari İşlemler Dengesi (milyar ABD\$)	20,0	26,2	29,8	38,9	31,8	28,2

a Gerçekleşen b EIU Tahmini

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit Country

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar

Malezya gümrük işlemlerinde ürün sınıflandırması ve gümrük oranları için Armonize Sistem'i kullanmaktadır.

ASEAN ülkelerine tercihli gümrük vergileri uygulanmaktadır. Bu ülkeler Brunei, Burma (Myanmar), Kamboçya, Endonezya, Laos, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam'dır.

Malezya'nın serbest ticaret anlaşmaları 1993 yılında AFTA (ASEAN ülkeleri serbest ticaret anlaşması) ile başlamıştır. Malezya'nın hali hazırda Japonya ve Pakistan ile ikili serbest ticaret anlaşmaları imzalanmıştır. ABD, Şili, Hindistan, Avustralya ve Yeni Zelanda ile ise hala görüşmelere devam edilmektedir. Öte yandan ASEAN önderliğinde Hindistan ile anlaşmaya varılmıştır ve Çin, Güney Kore, Japonya, Avustralya, Yeni Zelanda ve AB ile bölgesel serbest ticaretin yaratılması için görüşmeler sürdürülmektedir.

Ülke ayrıca, İslamik Ülkeler Konfederasyonu ile de tercihli ticaret anlaşmaları imzalamıştır. Buna göre 8 adet tercihli gümrük tarifesi oluşturma konusundaki görüşmeler sonuçlandırılmak üzeredir.

Malezya, ADB, APEC, APT, ARF, ASEAN, BIS, C, CP, D8, EAS, FAO, G-15, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, İLO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC, MIGA, MINURSO, MONUC, NAM, OIC, OPCW, PCA, PIF (ortak), UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO,

UNIFIL, UNMIL, UNMIS, UNMIT, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO gibi uluslararası kuruluşlara üyedir.

Genel Bilgiler

Coğrafi Konum

Malezya Güneydoğu Asya'da yer almakta olup, kuzeyinde Tayland, Güney Çin Denizi ve Brunei, doğusunda Selebes Denizi, güneyinde Endonezya ve Singapur, batısında Malakka Boğazı ile çevrilidir. Brunei ile 381 km, Endonezya ile 1782 km ve Tayland ile 506 km sınıra sahip olan Malezya'nın toplam 2669 km kara sınırı vardır. Toplam deniz kıyı şeridi de 4675 km uzunluğundadır. Anakarada yer alan Malezya yarımadası ve Borneo adasında yer alan Sabah ve Sarawak eyaletlerinden oluşan Malezya'da tropikal iklim hakimdir.

Siyasi ve İdari Yapı

Malezya, federal bir devlettir. 13 eyalet ve 3 federal bölgeden oluşmaktadır. Eyaletlerin on biri Malezya yarımadasında ve ikisi Borneo Adasında yer almaktadır. Federal bölgeler, Kuala Lumpur, Putra Jaya ve Labuan'dır. Yarımadaadaki eyaletler: güneyden kuzeye doğru Johor (başkent: Johor Bahru), Melaka (başkent: Melaka), Negeri Sembilan (başkent: Seremban), Selangor (başkent: Shah Alam), Pahang (başkent: Kuantan), Terengganu (başkent: Kuala Terengganu), Perak (başkent: Ipoh), Kelantan (başkent: Kota Baharu), Pulau Pinang (başkent: George Town), Kedah (başkent: Alor Setar), Perlis (başkent: Kangar), Sarawak (başkent: Kuching), Sabah (başkent: Kota Kinabalu) dir.

Malezya, meşruti monarşi altında parlamenter demokratik sistem ile yönetilmektedir. Federal bir devlet olduğu için her eyaletin kendine ait yasama meclisi ile "chief minister" in başkanlığında bir hükümeti bulunmaktadır. Ayrıca 9 eyalette de sultan yer almaktadır. Penang, Melaka, Sabah ve Sarawak eyaletlerinde ise Vali idarenin başıdır.

Hükümetin sembolik olarak başı "Yang di-Pertuan Agong" denilen Kraldır. Kralın yetkileri semboliktir. Dokuz eyalette bulunan sultanların kendi aralarından seçtikleri sultan, 5 yıl süreyle Malezya Kralı olmaktadır.

Yürütme, Başbakanın başkanlığındaki Kabinenin elindedir. Başbakan, parlamentoda çoğunluğa sahip partiye göre, Kral tarafından atanır.

Yasama bakımından iki Meclis bulunmaktadır. "Dewan Rakyat" (House of Representatives-Temsilciler Meclisi) adı verilen ve 193 kişilik, doğrudan seçim yolu ile seçilen ve en çok 5 yıl görev yapan Meclis ile, Dewan Negara (senato) adı verilen, 69 üyeli, 26 üyesi eyalet meclisleri tarafından, 43 tanesi Kral tarafından atanan üyelerden oluşan ve 6 yıl görev yapan meclistir.

Başbakan olmak için meclis üyesi olmak zorundadır.

Malezya'da lider parti UMNO'dur. (United Malays National Organization). Bu parti, Malezyanın bağımsızlığından beri en güçlü parti konumunda olup, mevcut 14 parti (UMNO dahil) ile "Barisan Nasional" denilen geniş çaplı bir koalisyona sahiptir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

2010 yılı ortası itibariyle resmi hükümet tahminlerine göre Malezya'nın nüfusu 28,3 milyona ulaşmıştır. Nüfusun %4,4'ü 65 yaşın üzerinde iken, %33,7'si 15 yaşın altındadır. Büyük bir çoğunluğu çalışma yaşında olan kalan kısmı ise, nüfusun %61,9'unu oluşturmaktadır. 1980'lerde nüfusun %34'lük bölümü şehirlerde yaşarken bu oran 2008 yılında %70'e ulaşmıştır. Malaylar ve Sabah ve Sarawak eyaletlerinde yaşayan yerli halkın oluşturduğu ve Malezya'nın gerçek sahipleri olarak nitelenen Bumiputera nüfusun %65'ini oluştururken, Çinliler %26,1'ini ve Hindular da %7,7'sini oluşturmaktadır.

Nüfus İstatistikleri

Nüfus (milyon)	2003	2008	2013a
Toplam	25,1	27,7	30,3
Erkek	12,6	14,0	15,2
Kadın	12,4	13,8	15,1
Yaş Dağılımı (%)			
0-14	33,7	31,8	30,0
15-64	61,9	63,3	64,4
65+	4,4	4,9	5,6
Çalışan Nüfus Sayısı (milyon)	15,5	17,5	19,5
Şehirleşme (%)	65,1	70,0	74,6

İşgücü Sayısı (milyon)	10,3	11,1	11,9
İşsizlik Oranı (%)	3,6	3,3	3,9

a Tahmini

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit Malaysia Country Forecast September 2009

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Malezya doğal kaynaklar açısından zengin bir ülkedir. Dünyanın en büyük kalay üreticilerinden birisi iken artık kaliteli kalay rezervleri tükenme durumuna gelmiştir. Kalan rezervler hala büyük miktarda olmasına rağmen düşük kalitelidir ve madeni çıkarma maliyetlerini karşılayamamaktadır. Ülkede ayrıca boksit, bakır, altın, gümüş ve demir cevheri çıkarılmaktadır. Doğal enerji kaynakları; petrol, doğal gaz (LNG-Likid doğal gaz olarak pazara sunulmaktadır) ve kömürdür. Ülke petrol ihtiyacının %80'inden fazlasını kendisi karşılayabilmektedir. Ülkede çıkan petrol kaliteli olduğu için ihracat yapılmakta ve ülke içi ihtiyacı ithalat ile karşılanmaktadır. Petrol üretimi sabit bir oranda sürmesine rağmen doğal gaz üretiminde son yıllarda önemli bir artış meydana gelmiştir. LNG'nin en çok ihraç edildiği ülkeler Japonya, Güney Kore ve Tayvan'dır. Malezya Katar'dan sonra dünyanın ikinci büyük LNG ihracatçısıdır.

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik Yapı

Malezya ekonomisi hizmetler sektörünün hakimiyetindedir. 2009 yılında hizmetler sektörünün nominal GSYİH içindeki payı %49,7 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında bu oranın %49,6 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. Malezya aynı zamanda bazı tarım ürünleri ile dünya pazarlarında hakim durumdadır. Dünyanın önemli kauçuk üreticilerinden birisidir ve dünyanın ikinci büyük palm yağı üreticisidir. Palm yağı üretimi 2008 yılında 17,7 milyon tona ulaşarak toplam ihracat içinde %7,5 oranında pay sahibi olmuştur. Buna karşın, toplam tarım ürünleri, toplam ihracat içinde %78,4 paya sahip olan imalat sanayi ürünlerinin yanında çok küçük bir paya sahiptir.

Elektronik ürünler en önemli ihracat kalemi olmasına karşın, üretim ağırlıklı olarak ithal ara mallara bağımlıdır. 2020 yılında gelişmiş ülke statüsüne geçme hedefinde olan Malezya ihracattaki yerli katma değeri artırmayı hükümet politikası olarak uygulamaktadır. Buna karşın, elektronik ürünlerin çok büyük oranda ihracat amaçlı üretilmesi küresel talepteki dalgalanmalara karşı sanayiye hassas bir duruma sokmuştur.

İhracatın GSYİH'ye oranı %80 seviyesindedir ve bu oran uluslararası standartlara göre yüksektir. Malezya son yıllarda yüksek mal fiyatlarından fayda sağlamıştır fakat bu yükseliş aynı zamanda Malezya'nın küresel daralmalara karşı hassas bir yapıda olmasına yol açmıştır.

Ekonomi Politikaları

Malezya hükümeti; 2020 yılında gelişmiş ülke statüsüne geçme hedefindeki kararlılığı doğrultusunda 9. Beş Yıllık Malezya Ekonomik Planını (2006-2010) açıklamıştır. 2010 yılı sonunda da 10. Beş Yıllık Plan'ın açıklanması beklenmektedir.

9. Beş Yıllık Ekonomik Planı ile ülkenin ekonomide dış ticarete olan bağımlılığını iç tüketimin ve yatırımların artırılması yoluyla azaltmayı hedeflemektedir. Hükümet, bu çerçevede, özel sektörün yatırımlarını artırmasını ve yeni gelişim alanlarında öncülük yaparak ekonomik gelişmede liderlik yapmasını istemekte, iç yatırımların geliştirilmesine önem vermektedir. Hükümet, özellikle tarım, biyoteknoloji, turizm, sağlık ve İslami finans hizmetlerinin geliştirilmesi konusunda yerel girişimcileri teşvik etmektedir. Özel sektörün geliştireceği dinamizm ve çevreye duyarlılık paralelinde, kapasite artırımı, teknoloji gelişimi, standartlara uyum, adaptasyon ve değişim sağlayabilme yeteneğine sahip olması beklenmektedir. Endüstriyel yapının sadece mevcut talebi doyurmaya yönelik üretim tarzını değil, verimli ve yüksek katma değer üretimini benimsemesi istenmektedir.

Bu planların uygulanması sonucunda ulaşılmak istenen hedefler, 2020 yılında sanayi sektörünün yıllık ortalama %5,6 oranında büyüyerek gayri safi yurtiçi hasılaya %28,5'lik katkıda bulunması, özel sektör hizmetlerinin %7,5 oranında artarak, GSYİH'ye %59,7 oranında katkı sağlaması, dış ticaretin 1,4 Trilyon RM'ye yükselmesi ile toplam faktör verimliliğinin %2,6 oranında artarak GSYİH'deki yerinin %41,4 olmasıdır.

Ekonomik Performans

Özel tüketim, harcamalar bakımından ekonomik büyümenin en büyük faktörü olsa da dış ticaret önemli bir rol oynamaya devam etmektedir. Özellikle toplam ihracatın içinde %50'ye yakın bir paya sahip olan elektrikli ve elektronik ürünler önemli bir faktördür. Bu yüzden bu ürünlerdeki küresel talep dalgalanmalarına karşı ekonomik büyüme yetersiz kalmaktadır. Bu bağımlılık kolayca azaltılamamaktadır ve hükümet diğer alanlara yatırımı teşvik etmesine rağmen bu sürecin uzun süreceği görülmektedir. Son yıllarda Malezya, gelişmiş ülkelerdeki şirketlerin bazı operasyonel

rahiyelerini düşük maliyetli merkezlere kaydırma eğilimindedir. Doğrudan yabancı yatırım akışının büyük bir kısmı imalat sanayine yönelmiş olsa da son yıllarda hizmetler sektörünün aldığı pay devamlı artmaktadır. Bununla beraber, yabancı yatırımı çekmek için Malezya, bölgesel rakipleri (özellikle Çin) ile rekabet halindedir. Malezya, bilgi tabanlı bir ekonomi hedefine paralel olarak yüksek bilgi içerikli sanayilere ve yüksek katma değerli imalat sanayine yatırım çekme konusunda çalışmalar yapmaktadır.

2008 yılı sonunda ortaya çıkan küresel mali krizin Malezya'daki etkilerinin son ekonomik göstergeler ışığında düzelme eğiliminde olduğu görülmektedir. Malezya İstatistik Dairesi tarafından yayınlanan son ödemeler dengesi verilerine göre 2009 yılının üçüncü çeyreğinde yatırım ortamında iyileşmeler ve dış talepte artışlar görülmektedir. Küresel mali krizin başlangıç aşamalarında Malezya'ya doğrudan yabancı yatırımlar önemli miktarda azalmıştır. Doğrudan yabancı yatırımlar yıllık bazda %26,5 azalarak 2009 yılının ilk çeyreğinde 2,8 milyar RM düzeyine inmiş ve ikinci çeyrekte %94,5 azalarak 863 milyon dolara inmiştir. Buna karşın, üçüncü çeyrekte toparlanarak 3,5 milyar RM yatırım gelmiştir. Toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 2008 yılının ilk dokuz ayında 20 milyar RM seviyesinde iken 2009 yılının aynı döneminde 7,2 milyar RM seviyesinde gerçekleşmiştir. 2007 yılında 29,1 milyar RM ile tepe noktasına ulaşan toplam doğrudan yabancı yatırım 2008 yılında 24,1 milyar RM'ye düşmüştür.

Hükümet doğrudan yabancı yatırımlardaki azalmaya karşı alarm durumuna geçmiştir çünkü Malezya'nın 2020 yılında yüksek gelirli ülkeler arasına girme hedefi açısından doğrudan yabancı yatırımlar çok önemli rol oynamaktadır. Yabancı yatırımları çekmek için mevzuatını yeniden düzenlemektedir. Nisan 2009'da, hizmetler sektörünün 27 alt sektöründeki şirket kurmadaki Bumiputera'nın (etnik Malaylar ve diğer yerli halk) ortaklık zorunluluğu kaldırılmıştır. Buna karşın, bu düzenlemeler yabancı yatırımları çekmek için sınırlı bir etkiye sahip düzenlemeler olarak görülmektedir.

Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

2010 yılında Singapur, Japonya, ABD ve Avrupa Birliği ekonomilerindeki muhtemel toparlanma Malezya ekonomisini de olumlu yönde etkilenmesi beklenmektedir çünkü, Malezya ihracatının %53'ünü bu dört bölgeye yapmaktadır.

Ekonomik Projeksiyon

	2008a	2009a	2010b	2011c
Reel Büyüme (%)	4,7	-1,7	6,9	4,5
Sanayi Üretim Büyümesi (%)	0,7	-7,0	7,9	4,0
Toplam Tarımsal Üretim Büyümesi (%)	4,3	0,4	3,8	2,3
İşsizlik Oranı(%)	3,3	3,6	3,6	3,4
Tüketici Fiyatları Enflasyonu(yıl sonu, %)	4,4	1,1	2,2a	3,4
İhracat (fob, milyar ABD\$)	199,7	157,7	197,3	225,1
İthalat (fob, milyar ABD\$)	148,5	117,4	155,2	173,4
Cari İşlemler Dengesi (milyar ABD\$)	38,9	31,8	28,2	38,8
Dış Borç (yıl sonu, milyar ABD\$)	66,2	58,3b	61,6	64,0
Döviz Kuru (RM:ABD\$ (ort.))	3,46	3,42	3,08a	3,02

a Gerçekleşen b EIU Tahmini c EIU öngörüsü

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit

Malezya ekonomisinin 2009 yılındaki %1,7 daralmadan sonra 2010 yılında %6,9 büyüyerek toparlanması beklenmektedir. Dünya ekonomisindeki büyümenin Malezya'nın ihracatını destekleyici rol oynayacağı düşünülmekle beraber 2008/09 dünya ekonomik krizinden önceki hızlı ihracat artışlarının olamayacağı beklentisi hakimdir.

Enflasyon

2009 yılında %0,5 oranında gerçekleşen tüketici fiyatları enflasyonu 2010 yılında da fiyat baskılarının az olması nedeniyle %2,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Yakıt sübvansiyonlarının azaltılması fiyatların artmasına neden olabileceksede diğer çeşitli faktörlerin etkisiyle fiyatların yine aşağı çekilmesi beklenmektedir. Enflasyonu düşük tutacak etkilerden birisi 2010 yılında Dolar karşısında Ringgit'in değer kaybetmesi ile ithalatın daha ucuz hale gelmesi olarak gösterilmektedir. Enflasyonist baskıların 2011 yılında küresel mal fiyatlarındaki artışlarla birlikte biraz daha artması ve tüketici fiyatları enflasyonunun %3,4 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir.

Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Son yıllarda tarım, orman ve balıkçılık sektörleri üretimi durgunlaşmıştır. Sanayi ve hizmetler sektörlerindeki hızlı büyüme sonucunda ekonominin bütünü içindeki bu kırsal kesim tabanlı sektörlerin nisbi önemi azalmıştır. Ulusal tarım politikası, yüksek verimli çeşitlerin, yeni ürün ve işlemlerin oluşturulması ve çiftçiliklerde mekanizasyona geçilmesi yönündedir. Bazı mallarıyla dünya piyasalarında lider konumda olan Malezya, dünya palm yağı üretiminin yarısından fazlasını elinde bulundurmaktadır. Kakao üretiminde ise dünyada üçüncü sıradadır. Başlıca tarımsal ihrac ürünleri; kauçuk, palm yağı, kakao, karabiber ve hindistan cevizi yağıdır. Gıda üretiminde başlıca ürünler balıkçılık ve pirinçdir. Pirinç ihtiyacının bir bölümünü kendi kaynaklarından sağlayan Malezya geri kalan kısmını da ithal yoluyla sağlamaktadır. İşgücünün kente ve sanayi alanlarına kayması nedeniyle pirinç üretiminde verimliliğin ve rekoltenin artırılması devlet tarafından desteklenmektedir. Bununla birlikte Malezya pirinçte net ithalatçı konumundadır. Bu ihtiyacı bölgede önemli üretici olan Tayland ve Vietnam'dan karşılamaktadır. Tabii kauçuk ülkenin çok eskilere dayanan tarımsal ürünüdür. İşgücünün daha karlı olan palm yağına kayması nedeniyle üretim 1980'den bu yana düşüş göstermektedir.

Palm yağı üretimi işgücü teminindeki sıkıntılara rağmen artış göstermektedir. Palm yağı diyetisyenler tarafından diğer hayvansal yağlara ve bazı bitkisel yağlara nazaran sağlıklı olması nedeniyle tavsiye edilmektedir. Ayrıca herhangi bir din tarafından yasaklanan bir madde olmadığı için Pakistan, Hindistan ve bazı Orta Asya ülkeleri tarafından tüketimi tercih edilmektedir.

Malezya tropikal kerestelerin üretiminde önemli bir merkezdir. Yağmur ormanlarının tahrip edilmesine izin verildiği için yoğun tepkilere neden olmuştur. Bu nedenle ağaçların kesilmesi konusunda çeşitli sınırlamalar getirilmiştir.

Sanayi

İmalat sanayi, GSYİH'ye olan %30 civarında katkısı ile hizmetler sektöründen sonra en önemli sektördür. İmalat sanayi son 20 yılda genel ekonomik büyümeyi etkileyen ana faktörlerden biridir. İhracata yönelik sanayileşmenin yoğunlaştığı bölgeler Penang, Kuala Lumpur ve Klang Vadisi'dir. Hükümet Kuala Lumpur'a yakın 750 km²'lik bir alanda Multimedia Super Corridor (MSC) adlı yüksek teknoloji merkezi ve bilişim teknolojisi bölgesi kurmuştur. Ocak 2010 itibarı ile MSC statüsünde 2006 adet şirket vardır.

İmalat sektöründeki başlıca gruplar; elektrikli ve elektronik aletler, tekstil, kimyasal ürünler, ulaşım araçları, inşaat malzemeleri, ağaç ve işlenmiş tarım ürünleridir. İmalat sanayinin en önemli sektörü elektronik sanayidir. Malezya'da otomotiv sanayiinde de önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Yerli düşük fiyatlı otomobil firmaları, Proton ve Perodua uluslararası pazarda diğer markalarla rekabet edecek duruma gelmiştir.

Hükümet yatırımları hızlandırmayı hedeflemektedir. Ancak tüm sanayi yatırımları Malaysian Industrial Development Agency MIDA tarafından alınacak müsaadeye tabiidir. MIDA geçmişte her yatırım talebine uygunluk verirken, son zamanlarda nitelikli işgücü temininde sıkıntı çekilmesi nedeniyle verimliliği yüksek olan alanlara izin vermekte, düşük verimlilikle çalışan sanayilerin ise Tayland ve Endonezya'ya taşınmasını teşvik etmektedir.

İmalat sanayinde hükümetin son yıllardaki önceliği aşağıdaki sektörlerdir:

- Yüksek teknoloji, sermaye yoğun ve bilgi içerikli sanayiler (biyoteknoloji, gelişmiş elektronik, optik ve fotonik, kablosuz teknoloji, ekran teknolojisi (TFT, LCD, plazma ve parçaları), petrokimyasallar, ilaçlar, tıbbi aletler ve ICT)
- Ara malları imal eden sanayiler (Makine ve ekipmanlar, bileşenler, dökme kalıplar)
- Kaynak bazlı sanayiler (gıda, palm yağından elde edilen katma değerli ürünler)

Madencilik

Malezya'nın endüstriyel çıktısının %23'ü çoğunlukla petrol ve doğal gaz üretimi olan madencilik sektöründen kaynaklanmaktadır. Küresel olarak Malezya küçük ölçekte petrol ihrac eden bir ülke olmasına karşın büyük bir doğal gaz ihracatçısıdır. Doğal gaz sıvılaştırılmış olarak ihrac edilmektedir. Malezya, Katar'dan sonra dünyanın en büyük ikinci likit doğal gaz ihracatçısıdır. Yerli doğal gazın ihrac edildiği ülkelerin başında Japonya, Güney Kore ve Tayvan gelmektedir. Ülke petrol ihtiyacının %80'inden fazlasını kendisi karşılayabilmektedir. Ülkede çıkan petrol kaliteli olduğu için ihracat yapılmakta ve ülke içi ihtiyacı ithalat ile karşılanmaktadır. Sabah ve Sarawak eyaletlerinde çok geniş kömür rezervleri bulunmaktadır. Ancak bu madenlerden elde edilen kömürün kalitesi düşük olduğundan bu alanda gelişme sağlanamamaktadır. 2008 yılında madencilik sanayi %0,8 oranında küçülmüştür ve 2009 yılında da %0,4 oranında küçülmesi beklenmektedir.

İnşaat

Yüksek orandaki hükümet desteğine rağmen Malezya inşaat sektörünün gelişmesi sınırlıdır. 2007 yılından sonra kamu sektörü projelerinde, konut yatırımlarında ve güçlü petrol ve doğal gaz faaliyetleri neticesinde inşaat sektöründe büyüme hızlanmıştır. İnşaat sektöründe çoğunluğu küçük ve orta boy işletme olan 54500 firmada 600000 kişi çalışmaktadır (100000 yasal olarak çalışan yabancı işçinin yanı sıra daha fazla sayıda kaçak işçi çalışmaktadır). İnşaat sektörünün 2008 yılında GSYİH'ye katkısı %3 ile

sınırlıdır.

Hükümet, global ekonomik krizi en hafif düzeyde atlattık üzere, inşaat sektörüne yönelik bir takım projeler açıklamıştır. Bu bağlamda, 2008 yılı Kasım ayında açıklanan 2,1 Milyar dolar değerindeki 1. Teşvik Paketinde 1,4 Milyar dolarlık kısım, 18 Milyar dolar değerindeki II Teşvik Paketinde ise 3,3 Milyar dolarlık kısım müteahhitlik sektörüne tahsis edilmiş olup, bu miktarın 600 Milyon doları Kuala Lumpur'daki LCCT ve KLIA havalimanlarına ayrılmıştır.

2008 yılında sektörün ihracatı %13,8 oranında azalarak 1,2 Milyar dolara gerilemiştir. İthalat da %19,5'lik azalma ile 1,4 Milyar dolar olmuştur. Sektör performansındaki bu ciddi düşüş, ülke dışında alınmış olan inşaat projelerinde krize bağlı olan azalmadan kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, Malezya inşaat sektörünün 2008 yılında ülke içinde gerçekleştirmeye hak kazanılmış olan toplam 20 projenin yatırım değeri 3,8 Milyar dolardır.

Ulaştırma ve Telekomünikasyon Altyapısı

Malezya geniş karayolu ağı ile Asya'da en iyi durumda olan karayolu sistemlerinden birine sahiptir. Ülkede karayollarının toplam uzunluğu 79055km'dir. Malezya verimli, güvenilir ve entegre şehiriçi toplu taşımacılığı yaratımında hatırı sayılır bir süreci geride bırakmıştır. Kuala Lumpur ile Kuala Lumpur Uluslararası Havaalanı'nı (KLIA) birbirine bağlayan demiryolunun, şehiriçi raylı sistemi ve idari başkent olan Putrajaya'ya da hizmet veren monoray sistemi ile bağlantısı vardır. Bunun yanısıra demiryolları sayesinde de önemli şehirler arasında, gece ve gündüz etkin ve rahat ulaşım hizmeti verilebilmektedir. Singapur ile Butterworth'ü bağlayan ve yine Butterworth'den Bangkok'a uzanan uluslararası ekspres demiryolu seferleri ile de ulaşım sağlanabilmektedir. Ülkedeki toplam demiryolları 2267km'dir.

Ülkede; Kuala Lumpur, Penang, Langkawi, Kota Kinabalu ve Kuching'de olmak üzere uluslararası hava alanları mevcuttur. Bunların yanında iç hatlar için hava alanları da vardır. Kuala Lumpur Uluslararası Havaalanı (KLIA) 1998 yılında hizmete girmiştir ve yılda 25 milyon yolcu kapasitesine sahiptir.

Malezya limanları Singapur Limanı ile büyük rekabet içerisindedir. Malezya 7 uluslararası limana ve 8 iç limana sahip bulunmaktadır. Bu limanlardan Malezya ticaretinin %95'i yapılmaktadır. Önemli limanlar; Port Klang, Penang Port, Johor Port, Tanjung Petepas (PTP) Port, Kuantan Port, Kemaman Port, Bintulu Port'dur.

Telekomünikasyon dijital içerik geliştirme, paylaşılan servisler, biyo-enformasyon, e-ticaret, enformasyon ve bilgi teknolojileri gibi yazılımları içermektedir. Telekom Malezya, 1994 yılından itibaren monopol olmaktan çıkarılmış ve sektörde özelleştirmeye gitmiştir. Son yıllarda da telekom sektörünün büyümesi internet ve mobil sektör vasıtasıyla gerçekleşmektedir.

2003-2007 yılları arasında internet kullanıcılarının oranı %0,5'ten %4,7'ye çıkmıştır. Mobil telefon kullanımı ise %44'den %84,3'e yükselmiştir. Ancak, Telekom Malezya hala sabit hat ve mobil servis sağlayıcısı olarak ülkedeki en önemli kuruluştur. 2007 yılında ülkedeki sabit telefon hattı oranı her 1000 kişiye 158'dir. Mobil hat sahiplerinin oranı ise 2009 yılında her 1000 kişiye 944'dür.

Sektörün 2008 yılı ihracatı ise bir önceki yıla göre %11,3 artarak, 1,62 Milyar dolar olmuştur. Bu artışın sebebi, cep telefonu ve geniş bantlı internet hizmetlerine olan talebin artmasıdır.

Enerji

Malezya'nın enerji kaynakları petrol, doğal gaz, hidroelektrik enerji ve kömürden oluşmaktadır. Enerji ihtiyacının karşılandığı kaynaklar ise oranlarıyla şöyledir; doğalgaz %56,6, kömür %34,2, hidroelektrik %6,9, dizel %1,4, benzin %0,9. Öte yandan Malezya'nın enerji arzı da 2007 yılında bir önceki seneye göre %7,3 artmıştır. Ham petrol ve gaz, hala enerji üretiminde ilk sırayı almaktadırlar. Bazı enerji yatırımları özel sektöre de açılmıştır. Yüksek oranda yağış alan ve engebeli bir araziye sahip olan Malezya hidroelektrik enerji alanında büyük bir potansiyele sahiptir. En büyük hidroelektrik projesi Sarawak eyaletindeki inşaat halinde olan ve 2010 yılında tamamlanması beklenen 2400mw enerji üretecek olan Bakun Barajı'dır.

2008 yılında enerji sektöründe tamamı yerli sermaye kaynaklı ve 1,32 Milyar dolar değerinde toplam 106 yatırım projesi gerçekleştirilmiştir. Geri dönüştürülebilir enerji kaynaklarını iyileştirmek ve artırmak amacıyla ise toplam değeri 330 Milyon dolar olan 21 proje hayata geçirilmiştir. Biyoyakıt kullanımı ile ısı, buhar ve elektrik üretilmesi hedeflenen projeler ile 129 MW'lık elektrik, 682.417 tonluk buhar ve 219,2 GJ değerinde ısı enerjisi elde edilmiştir.

Bankacılık

Malezya Merkez Bankası (Bank Negara) 1959 yılında parasal ve finansal dengenin korunması amacı ile, ülke yararına hükümete bu konularda danışmanlık yapmak, milli paranın değerini korumak ve finans sektörünü bu çerçevede idare etmekle yükümlü olarak kurulmuştur. Kambiyo sistemi liberal olup, sadece İsrail, Sırbistan ve Karadağ'dan yapılan ithalat özel koşullara bağlıdır.

Malezya'daki lisanslı bankacılık kuruluşları arasında 23 adet ticari banka bulunmakta olup, bunlardan 13 tanesine yabancılar sahiptir (Citi Bank, HSBC gibi).

Bunun dışında İslami kurallara göre bankacılık faaliyetinde bulunan lisanslı iki banka bulunmaktadır.(Bank Islam, Bank Muamalat). Bunlar dışında finans kuruluşları ile Malezya sanayisinin

ve ticaretinin gelişmesinde sorumlu bazı bankalar bulunmaktadır. (Export-Import Bank of Malaysia Berhad gibi-Malezya Exim Bankası)

Türkiye ile Malezya arasında bir kaç banka dışında bankalar arası muhabirlik hizmetleri gelişmemiştir. İhracatta ya da ithalatta para transferi genellikle ABD üzerinden yapıldığından para nakil işlemleri bir kaç gün gecikme ile yapılabilmektedir. Bununla birlikte transfer sırasında verilen komisyonlar da hem ihracatçı hem de ithalatçılar açısından ek maliyete yol açmaktadır.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Malezya diğer Uzakdoğu ülkeleri gibi ihracata dayalı sanayileşme prensibini benimsemiş olmasına rağmen onlardan farklı olarak yabancı yatırım çekmeye daha çok önem vermiştir. Yabancı yatırım çekmek için yabancı yatırımın önündeki engelleri en düşük düzeye indirmişlerdir. Yatırımların iznini MIDA-Malaysian Industrial Development Authority (Malezya Sanayi Geliştirme İdaresi) vermektedir.

Onaylanan Yatırımlar

	2010			2009		
	Yeni Yatırımlar	Genişleme ve Çeşitlendirme Projeleri	Toplam	Yeni Yatırımlar	Genişleme ve Çeşitlendirme Projeleri	Toplam
Proje Sayısı	537	373	910	471	295	766
Potansiyel İşgücü	47.560	49.759	97.319	39.706	24.624	64.330
Toplam Sermaye Yatırım (ABD\$)	7.758,0	7.559,2	15.317,2	6.447,8	3.095,1	9.542,9
- Yerli	3.955,8	1.927,4	5.883,2	1.653,5	1.414,4	3.067,9
- Yabancı	3.802,2	5.631,8	9.434,0	4.794,3	1.680,8	6.475,1

Kaynak: www.mida.gov.my

Ülkeler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Ülkelere Göre Yabancı Yatırımlar

Ülkeler	2010		2009	
	Proje Sayısı	Yabancı Yatırım (ABD\$)	Proje Sayısı	Yabancı Yatırım (ABD\$)
ABD	47	11.738.585.537	19	2.344.987.246
Japonya	61	4.029.364.662	54	7.041.393.073
Hong Kong	11	2.766.457.013	7	5.315.671.056
Singapur	81	2.156.733.013	92	1.992.453.506
Almanya	16	1.936.669.154	14	424.977.489
Tayvan	40	1.005.614.186	32	716.094.564
Hollanda	13	934.583.868	21	479.696.932

Kaynak: www.mida.gov.my

Sektörler İtibarı ile Doğrudan Yabancı Yatırımlar

Sektörlere Göre Yatırımlar

Sektörler	2010				2009			
	Proje Sayısı	Yerli Yatırım (milyon ABD\$)	Yabancı Yatırım (milyon ABD\$)	Toplam Sermaye Yatırımı (milyon ABD\$)	Proje Sayısı	Yerli Yatırım (milyon ABD\$)	Yabancı Yatırım (milyon ABD\$)	Toplam Sermaye Yatırımı (milyon ABD\$)
Kimyasallar ve Kimyasal Ürünler	126	471	3.845	4.316	115	225	1.163	1.388
Elektrikli ve								

Elektronik Ürünler	46	1.017	337	1.000	0	210	133	370
Temel Metal Ürünleri	48	536	1.167	1.703	30	629	127	756
Petrol Ürünleri (Petrokimyasallar dahil)	90	904	242	1.146	54	253	158	411
İşlenmiş Metal Ürünleri	30	316	726	1.043	27	321	1.554	1.876
Taşımacılık Ekipmanları	89	351	564	914	77	392	2.058	2.450
Gıda İmalatı	73	326	495	821	99	174	227	401

Kaynak: www.mida.gov.my

Malezya'da bir şirketin imalatçı lisansı almak amacıyla başvurabilmesi için ya 2,5 milyon RM (yaklaşık 658000 ABD\$) sermayesi olması, ya da en az 75 çalışanı olması gerekmektedir.

İmalat yapan şirketlerde yabancıların payı genelde en fazla %30 olmaktadır. Buna karşın bazı durumlarda bu payın %100'e kadar çıkmasına izin verilmektedir. Eğer bir şirket ürettiği ürünlerin %80'i ve üstü oranında ihracat yapacaksa şirket sermayesinde %100 oranında yabancı payı olmasına izin verilmektedir. Eğer şirket üretiminin %51'i ile %79'u oranında ihracat yapacaksa arazi harici sabit varlıklarının toplamı 50 milyon RM'den (yaklaşık 13,1 milyon ABD\$) fazla ise ya da katma değer en az %50'si Malezya'da üretiliyorsa ve iç pazar için Malezya'da üretilen mallarla rekabet etmeyecekse yabancıların %100 oranında payı olmasına izin verilmektedir. Eğer bu gereklilikler yerine getirilmiyorsa genelde %51 oranında yabancı paya izin verilmektedir; yüksek katma değerli ve yüksek teknoloji projelerde bu oran %79'a kadar çıkabilmektedir. Üretimlerinin %20'si ile %50'si arasında ihracat yapacak projelerde katma değer seviyesine göre %30 ile %51 oranları arasında yabancı payına izin verilmektedir. Üretimlerinin %20'sinden daha az oranda ihracat yapacak projelerde yabancıların payı en fazla %30 olabilmektedir. Multimedia Super Corridor (MSC) statüsünde yatırım yapan yabancı yatırımlarda %100 yabancı payına izin verilmektedir.

Ülkedeki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Malezya'da serbest bölgelere ilişkin uygulamalar Serbest Bölgeler Kanunu ve Yönetmeliği (Free Zones Act 1990 - Free Zones Regulations 1991) çerçevesinde düzenlenmektedir.

Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar, Gümrük Kanunu'nun (Custom Act 1967) 31. kısmında ele alınan ihracat ve ithalat kısıtlamaları bakımından gümrük dışı bölgede faaliyet gösterdiği kabul edilmekte olup, bu bölgelerde en alt düzeyde gümrük formaliteleri uygulanmaktadır.

Bu bölgelerde %100 yabancı sermayeli şirket kurulmasına imkan tanınmakta olup, öncelikli statü, vergi muafiyetleri, yatırım indirimleri ve diğer bazı devlet destekleri uygulanmaktadır. Gümrük vergilerinin dışında satış, hizmet ve tüketim vergileri uygulanmamaktadır. Başka bir deyişle, gümrük muafiyetlerine tabidir.

Malezya'da gümrük idaresi, Maliye Bakanlığına bağlıdır. Bu bağlamda, serbest bölgelerin açılmasına ilişkin izinler Maliye Bakanlığı'na verilmektedir. Anılan Serbest Bölgeler Kanunu'nun 3. maddesi çerçevesinde Serbest Bölgenin işletilmesine ilişkin bir otorite veya işletmeci atanır. Bu otorite, federal hükümet tarafından, yerel devlet yetkili organlarından biri olabileceği gibi bir şirket de olabilir.

Bu bölgelerde faaliyet gösterecek şirketler, diğer yerel şirketler gibi CCM'ye (Companies Commission of Malaysia) üye olmalıdırlar. Kurulan şirket, MIDA (Malaysian Industrial Development Authority) tarafından üretim faaliyetleri için izin almalıdır. Ayrıca, bölge otoritesi veya işleticisinden de bir takım izinler talep edilebilmektedir. Kurulacak şirket özel hisseli bir limited şirket olabileceği gibi dernek veya kamu kuruluşu tarafından kurulmuş bir limited şirket veya unlimited (sınırsız sorumlu) bir şirket olabilir.

Malezya'da hali hazırda 14 adet serbest bölge bulunmaktadır. Bu bölgeler, temel olarak lojistik, ticaret veya paketleme ve montaj gibi üretim gerektirmeyen aktiviteleri içerir. Bu bölgeler;

- Pasir Gudang FZ
- Pelabuhan Tanjung Pelepas FZ
- Kawasan Bebas Cukai Stulang Laut (FCZ)
- Pelabuhan Utara FZ
- Pelabuhan Selatan FZ (South Point)
- Pelabuhan Barat FZ
- Port Klang Free Zone (PKFZ)
- MILS Logistic Hub (MLH) Mukim Klang
- KLIA Sepang (KLIA)
- Kompleks Gudang Agen Penghantaran Kargo Udara, Bayan Lepas, P.Pinang
- Dermaga Air Dalam, Sek.4, Bandar Butterworth, Sbrg Prai
- Mukim 12, Daerah Barat Daya, P.Pinang
- Rantau Paniana FZ

- Pengkalan Kubor FZ

Öte yandan; Malezya'da minimal gümrük formalitelerinden ziyade, ihracata dayalı üretim yapan firmaların üretim sürecinde hammadde, ara mamul, makine ve ekipman ihtiyaçlarının gümrüksüz olarak temin edilmesi sağlayan ve nihai ürünlerin ihracında en az düzeyde formalitenin uygulandığı, temel olarak ihracata dayalı üretim merkezleri olarak tanımlayabileceğimiz Serbest Endüstri Bölgeleri (Free Industrial Zones) bulunmaktadır. Serbest bölgeler gibi aynı kuruluş esaslarına bağlıdırlar.

Bu bölgelerde üretim yapan firmaların üretimlerinin en az %80'ini ihraç etmelidirler. Malezya'da hali hazırda 19 adet Serbest Endüstri Bölgesi bulunmakta olup, bunlar;

- Pasir Gudang FZ
- Pelabuhan Tanjung Pelepas FZ
- Sultan Ismail Senai Airport
- Batu Berendam Fasa I FZ
- Batu Berendam Fasa II FZ
- Batu Berendam Fasa III FZ
- Tanjung Keling FZ
- Teluk Panglima Garang FZ
- Port Klang Free Zone (PKFZ)
- Sungai Way FZ
- Hulu Klang FZ
- Jelapang II FZ
- Kinta FZ
- Bayan Lepas I FZ
- Bayan Lepas II FZ
- Bayan Lepas III FZ
- Bayan Lepas IV FZ
- Seberang Prai FZ
- Sama Jaya, Kuching FZ

Malezya'da en önemli Serbest Bölge ve Serbest Endüstri Bölgeleri, Penang ve Klang bölgesinde toplanmıştır.

Diğer taraftan, Malezya'da kurulan Lisanslı Üretim Antropoları (Licensed Manufacturing Warehouses-LMW) da Serbest Endüstri Bölgeleri gibi ülke ekonomisinde büyük öneme sahiptir. Nitekim, Malezya'da 343 şirket FIZ'de faaliyet gösterirken, 1905 firma LMW'de faaliyet göstermektedir.

FIZ ve LMW, Malezya'ya satış yapılması halinde (%80 ihracatın dışında kalan miktar) tütün ve alkollü içecekler hariç gümrük yükümlülüğü yoktur. Uygulanacak gümrük vergilerinde ise bir takım indirimler mevcuttur. (http://www.mida.gov.my/en_v2/index.php?page=industrial-land)

LMW, serbest bölgelerden farklı olarak gümrük kanunu çerçevesinde kurulmakta olup, gümrük sınırları içerisinde mütalaa edilmekte ve yönetimleri gümrük idarelerince yerine getirilmektedir.

Ayrıca, Malezya'da 3 adet Duty Free Port bulunmaktadır. Bunlar, Labuan, Tioman ve Langkawi adalarıdır. Tioman ve Langkawi daha ziyade turizm amaçlı olarak duty free port olarak ilan edilmiştir. Labuan, diğerlerine göre farklılık arz etmektedir.

Malezya hükümeti, 1990 yılında Labuan'ı vergi cenneti olarak ilan etmiştir. Bu bölge, offshore bankacılık, sigortacılık, emanet fonu yönetimi gibi faaliyetlerin yer aldığı bir uluslararası offshore bölgesi olmasının yanı sıra petrol şirketleri içinde bir üs halindedir. Ancak, petrol ve gemicilik sektöründe faaliyet gösteren çok uluslu şirketlerin offshore faaliyetleri yerine getirmesine izin verilmektedir.

Labuan bölgesinde, ticaret dışında elde edilen gelirler vergi muafiyetine tabii iken, ticari faaliyetlerden elde edilen gelirlerden elde edilen net karın %3 ü oranında ya da yılda 20.000 RM miktarında vergi alınmaktadır.

Duty Free Port statüsü, serbest bölge konsepti esas alınarak Gümrük Kanunu'nda ayrıca düzenlenmiştir. Bu bağlamda, free zone ve duty free port'lar farklı yasal mevzuata tabii olsalar da, ikisi de farklı gümrük bölgesi olarak kabul edilmektedir. İlgili free portlar, Gümrük Kanunu'nda (Labuan - 154 ila 160, Langkawi - 163A ila 163 G, Tioman 163 J ila 163 P) özel koşullar olarak düzenlenmiştir.

Ülkede İş Kurma Mevzuatı

Bir yabancı şirket yerli bir ortağı olmadığı ya da Malezya'da şubesini açıp tescil ettirmediği müddetçe iş yapamaz. Malezya'da şirket kurmak için bu konuda yetkilendirilmiş olan Malezya Şirketler Komisyonu'na (CCM-Companies Commission of Malaysia) başvurulması gerekmektedir. İmalat yapmak için şirket kurarken, öncelikle Dış Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na bağlı Malaysian Industrial Development Authority (MIDA) kuruluşu başvurulup, projenin onaylanması gerekmektedir. Malezya'da geçerli 1965 sayılı şirket kurma yasasına göre üç türlü şirket kurulabilmektedir: Anonim Şirket, Limited ve Kollektif Şirket.

Şirket kurmak için öncelikle kurulacak şirketin isminin belirlenmesi gerekmektedir. Kurulmak istenen şirketin isminin onaylanması için Form 13 A formu doldurularak Şirket Tescil Ofisi'ne başvurulur. Başvuru esnasında 30 RM para yatırılır. Önerilen şirket ismi kabul edilirse şirket kurmak için gerekli dokümanların hazırlanması için 3 ay süre verilir. Şirket kurmak için gerekli evraklar aşağıda belirtilmiştir:

- Şirket sözleşmesi
- Şirket kuruluş senedi
- Şirket yöneticisi veya kurucusu olacak kişiler hakkında bilgi
- Yerli idarecilerin yetkilerini gösteren belge
- Malezya'da yerleşik şirketi temsil eden bir veya birkaç tane avukatın yetki belgesi
- Şirketin acentesi tarafından resmi form ile yasal ilan
- Şirketin izin verilmiş sermayesi için tescil ücreti

Şirket Kuruluşunda Kayıtlı Sermayeye Göre Yatırılacak Tutarlar

İzin Verilmiş Şirket Sermayesi (RM)	Tescil Ücreti (RM)
0-100000	1000
100001-500000	3000
500001-1000000	5000
1000001-5000000	8000
5000001-10000000	10000
10000001-25000000	20000
25000001-50000000	40000
50000001-100000000	50000
1000000001 ve üstü	70000

Kaynak: www.mida.gov.my

Malezya'da imalat sanayinde faaliyet göstermek isteyen firmalar için iş gücü maliyetleri önem arz etmektedir. Bazı pozisyonlar için aylık iş gücü maliyetleri aşağıda verilmektedir.

Malezya'da İş Gücü Maliyetleri (Aylık)

Pozisyonlar	En Az (RM)	En Çok (RM)	En Az (ABD\$)	En Çok (ABD\$)
Genel Müdür	10387	16787	2733	4418
Finansal Kontrolör	8104	15503	2133	4080
Şube Müdürü	6332	12583	1666	3311
Fabrika Müdürü	5731	11725	1508	3086
Satınalma Müdürü	4856	9779	1278	2573
Eğitim Müdürü	4720	8273	1242	2177
Üretim Müdürü	4535	8760	1193	2305
Pazarlama Müdürü	4493	8283	1182	2180
İdari Müdür	4268	8007	1123	2107
İnsan Kaynakları Müdürü	4079	8143	1073	2143
Kalite Kontrol Müdürü	3739	7659	984	2016
Muhasebeci	2996	5322	788	1401
Şirket Sekreteri	2649	5347	697	1407
Sistem Çözümleyicisi	2590	5052	682	1329
Elektrik-Elektronik Müh.	2420	4875	637	1283
Makine Mühendisi	2103	4228	553	1113
Pazarlamacı	1904	3979	501	1047
Programcı	1850	3014	487	793
Yönetici Sekreteri	1826	3751	481	987
Kimyacı	1779	3596	468	946

Kaynak: www.mida.gov.my

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

Malezya'nın imalat sanayisine uyguladığı başlıca iki teşvik vardır. Bunlar Öncü Statüsü (Pioneer Status-PS) ve Yatırım Vergi Muafiyeti (Investment Tax Allowance-ITA) adlı devlet yardımlarıdır. Bu iki devlet yardımı başvuruları da MIDA'ya yapılmalıdır. Öncü Statüsü teşviğini almaya hak kazanan firma 5 ile 10 yıllık bir süre için %70 ile %100 oranları arasında gelir vergisi muafiyeti kazanmaktadır. Yatırım Vergi Muafiyeti teşviğini almaya hak kazanan firma 5 ile 10 yıllık bir süre için yatırım harcamalarının %60 ile %100 oranları arasındaki bölümünü vergiden düşebilmektedir.

► Dış Ticaret

Ülkenin Dış Ticareti

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyar Dolar)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
İhracatı (milyar ABD\$)	105,0	126,8	141,8	160,9	176,4	199,7	157,7	197,3
İthalatı (milyar ABD\$)	79,3	99,2	108,7	123,5	139,2	148,5	117,4	155,2
Hacim (milyar ABD\$)	184,3	226,0	250,5	284,4	315,6	348,2	275,1	352,5
Denge (milyar ABD\$)	25,7	27,6	33,1	37,4	37,2	51,2	40,3	42,1

* EIU Tahmini

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit

Ekonomik gelişmişliğini büyük ölçüde, ihracat mallarının üretimi ve ihracatına dayandıran Malezya'da dış ticaret; ekonomi için kritik önem taşımaktadır. Malezya'nın dış ticaret hacminde Asya krizi nedeniyle 1998 yılında aşıl olarak ithalatındaki daralma sebebiyle büyük bir düşüş olmuştur. Ekonomi 1999'da toparlanma eğilimine girmiştir. 2000 yılında kriz öncesi rakamlar aşılmış ve 176 milyar dolarlık bir ticaret hacmine ulaşılmıştır. Malezya'nın ihracatı kriz döneminde fazla etkilenmemesine rağmen ithalatı ülkede talepteki daralma nedeniyle 1998'de bir önceki yıla göre %26 düşmüş ve 54,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2000 yılında Malezya'nın 82 milyar dolar olan ithalatı 2001 yılında dünyadaki ekonomik durgunluk nedeniyle 73,7 milyar dolara düşmüştür.

2002 yılından itibaren yeniden dış ticaretinde bir genişleme görülen Malezya'nın son altı yıldır hızlı ihracat ve ithalat artışı yaşadığı görülmektedir. Güçlü ihracat artışının etkisiyle 2007 yılında Malezya'nın toplam dış ticaretinde bir önceki yıla göre %8,5 artış görülmüştür. İhracatta %8 artış görülürken ithalatta %9,2'lik bir büyüme meydana gelmiştir. 2008 yılında ise ihracat ve ithalat sırasıyla %14,4 ve %14 oranlarında artış göstermiştir. 2009 yılında ise küresel krizin etkisiyle bu rakamlarda sırasıyla %22,6 ve %20,1 oranlarında azalma meydana gelmiştir. 2010 yılında Malezya'nın ihracat ve ithalatının yeniden artarak sırasıyla 197,3 ve 155,2 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşmesi beklenmektedir.

İhracatında Başlıca Ürünler

İhracat Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2007	2008	2009
8542	Elektronik Entegre Devreler	23.354	5.907	21.219
2711	Petrol Gazları ve Diğer Gazlı Hidrokarbonlar	9.289	14.054	10.127
8471	Otomatik Bilgi İşlem Makineleri, Üniteleri	16.168	14.312	9.655
1511	Palm Yağı ve Fraksiyonları (Kimyasal Olarak Değiştirilmemiş)	8.235	12.741	9.263
8473	Yazı, Hesap, Muhasebe, Bilgi İşlem, Büro İçin Diğer Makine ve Cihazların Aksamları	10.552	10.886	9.241
2709	Ham Petrol (Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar)	9.762	13.214	7.265
2710	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	5.766	8.749	5.512
8541	Diyotlar, Transistörler vb. Yarı İletkenler, Piezo Elektrik Kristaller	4.229	4.510	4.792
8528	Televizyon Alıcıları, Video Monitörleri ve Projektörler	1.365	1.729	2.919
4015	Vulkanize Kauçuktan Her Türlü Giyim Eşyası Aksesuarı (Eldiven)	1.725	2.118	2.041
8443	Matbaacılığa Mahsus Baskı Makineleri, Yardımcı Makineler	182	118	2.025
8517	Telli Telefon-Telgraf İçin Elektrikli Cihazlar	1.535	1.235	1.637
9403	Diğer Mobilyalar vb. Aksamlar, Parçaları	1.808	1.929	1.606
8527	Radyo-Telefon, Radyo-Telgraf, Radyo Yayınları Alıcı Cihazları	1.927	1.993	1.496
1516	Hayvansal ve Bitkisel Yağlar vb. Fraksiyonları	1.398	1.781	1.467
8523	Ses ve Diğer Fenomenleri Kaydetmek İçin Disk, Bant, Katı Hal Kalıcı Depolama Aletleri	929	223	1.427

4412	Kontrplaklar, Kaplama Panolar, Benzeri Kaplama Ağaçlar	1.827	1.829	1.417
8529	Radyo, Televizyon, Radar Cihazları vb Cihazların Aksam ve Parçaları	1.961	1.903	1.363
7113	Kıymetli Metaller ve Kaplamalarından Mücevherci Eşyası	1.382	1.313	1.271
4001	Tabii Kauçuk, Balata, Guta-Perka, Guayul vb Tabii Sakızlar	2.136	2.431	1.267
8536	Gerilimi 1000 Voltu Geçmeyen Elektrik Devresi Techizatı	874	1.262	1.229
9030	Alfa, Gama, Beta, X Işını, Kozmik vb. Işınları Ölçen Alet ve Cihazları	1.421	1.543	1.110
3823	Sınai Mono Karboksilik Yağ Asitleri; Rafinaj Mahsulü Asit Yağları; Sınai Yağ Alkol	1.324	1.560	1.064
8537	Elektrik Kontrol, Dağıtım Tabloları, Mücehhez Tablolar	1.317	1.253	936
8525	Radyo-Telefon, Radyo, Televizyon Vericileri, Televizyon Kamerası	4.372	2.188	917
8803	Balon, Hava Gemisi, Planör vb. Diğer Hava Taşıtlarının Aksam ve Parçaları	790	803	863
3923	Eşya Taşıma Ambalajı İçin Plastik Mamulleri, Tıpa, Kapak, Kapsul	988	1.113	825
8521	Video Kayıt ve Gösterme Cihazları	506	980	804
8415	Klima Cihazları-Vantilatörlü, Isı, Nem Değiştirme Tertibatlı	1.123	1.109	795
8534	Baskı Devreler	1.296	1.143	779
4005	Karıştırılmış Kauçuk-Vulkanize Edilmemiş, İlk Şekillerde	470	714	717
4407	Uzunlamasına Kesilmiş, Biçilmiş Ağaç; Kalın >=6 Mm	920	922	684
8544	İzole Edilmiş Tel, Kablo; Diğer İzole Edilmiş Elektrik İletkenleri; Fiber Optik Kablo	773	806	655
3920	Plastikten Diğer Levha, Yaprak, Pelikül ve Lamlar	630	707	637
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	788	847	605
7305	Demir/Çelikten Diğer Tüp ve Borular-Kaynaklı vb.-Çapı>406, 4mm	367	220	599
1513	Hindistan Cevizi, Palm Çekirdeği/Babassu Yağları (Kimyasal Olarak Değiştirilmemiş)	608	915	592
4403	Yuvarlak Ağaçlar	615	616	577
8479	Kendine Özgü Fonksiyonlu Makine ve Cihazlar	601	582	576
3907	Poliasetaller, Diğer Polieterler, Epoksit-Alkid Reçineler vb (İlk Şekilde)	661	706	566

Kaynak: Trademap

Malezya'nın ihracatında elektrikli ve elektronik eşyalar önemli bir yer tutmaktadır. Ham petrol ve doğal gaz (LNG-Likid doğal gaz olarak satılmaktadır), kimyasallar, makineler, ağaç ürünleri, optik ve bilimsel aletler, tekstil ve giyim ile geleneksel ihraç ürünleri olan palm yağı, kereste, kütük, kauçuk izlemektedir.

İthalatında Başlıca Ürünler

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Milyon Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2007	2008	2009
8542	Elektronik Entegre Devreler	29.911	17.770	19.932
8473	Yazı, Hesap, Muhasebe, Bilgi İşlem, Büro İçin Diğer Makine ve Cihazların Aksamı	7.556	6.614	5.816
2709	Ham Petrol (Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar)	5.481	7.005	4.232
2710	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar	6.090	7.299	4.096
8541	Diotlar, Transistörler vb. Yarı İletkenler, Piezo Elektrik Kristaller	2.391	2.487	2.278
8471	Otomatik Bilgi İşlem Makineleri, Üniteleri	2.964	2.609	2.094
7108	Altın (Ham, Yarı İşlenmiş, Pudra Halinde)	2.081	2.467	1.714
8529	Radyo, Televizyon, Radar Cihazları vb Cihazların Aksam ve Parçaları	2.113	2.128	1.689
8534	Baskı Devreler	2.129	2.177	1.672
8703	Binek Otomobilleri, Steysin Vagonlar	1.252	1.565	1.582
8517	Telli Telefon-Telgraf İçin Elektrikli Cihazlar	546	249	1.573
4001	Tabii Kauçuk, Balata, Guta-Perka, Guayul vb Tabii Sakızlar	800	1.048	1.268
8531	Elektrikli Ses/Görüntülü İşaret Cihazları	1.587	1.517	1.187
8708	Kara Taşıtları İçin Aksam, Parçaları	1.103	1.246	1.173

8536	Gerilimi 1000 Voltu Geçmeyen Elektrik Devresi Techizatı	1.375	1.439	1.139
8443	Matbaacılığa Mahsus Baskı Makineleri,Yardımcı Makineler	229	146	1.106
2701	Taşkömürü; Taşkömüründen Elde Edilen Briketler, Topak vb. Katı Yakıtlar	539	1.607	1.081
7403	Artılmış Bakır, İşlenmemiş Bakır Alaşımları	1.530	1.354	1.077
8479	Kendine Özgü Fonksiyonlu Makine ve Cihazlar	1.289	1.042	1.000
8901	Yolcu, Gezi Gemileri, Feribotlar, Yük Gemileri, Salapuryalar vb	1.335	591	965
8802	Diğer Hava Taşıtları, Uzay Araçları	1.042	1.005	923
8504	Elektrik Transformatörleri, Statik Konvertisörler, Endüktörler	1.098	990	819
3004	Tedavide/Korunmada Kullanılmak Üzere Hazırlanan İlaçlar (Dozlandırılmış)	626	684	777
1801	Kakao Dane ve Kırıkları (Ham/Kavrulmuş, Bütün/Kırık)	787	1.178	769
8525	Radyo-Telefon, Radyo, Televizyon Vericileri, Televizyon Kamerası	1.011	1.101	742
1511	Palm Yağı ve Fraksiyonları	294	634	707
8803	Balon, Hava Gemisi, Planör vb. Diğer Hava Taşıtlarının Aksam Ve Parçaları	464	690	697
8411	Turbojetler, Turbo-Propeller, Diğer Gaz Türbinleri	842	830	666
3901	Etilen Polimerleri (İlk Şekillerde)	811	830	645
7208	Demir/Çelik Sıcak Hadde Yassı Mamulleri-Genişlik 600mm. Fazla	690	1.015	643
9030	Alfa, Gama, Beta, X Işını, Kozmik vb. Işınları Ölçen Alet ve Cihazları	858	1.014	619
8532	Sabit, Değişken Ayarlanabilir Elektrik Kondansatörleri	903	768	614
1701	Şeker (Kamış,Pancar Şekeri) Kimyaca Saf Sakkaroz	448	417	599
7204	Demir/Çelik Döküntü ve Hurdaları, Bunların Külçeleri	1.237	1.362	594
7601	İşlenmemiş Alüminyum	682	701	571
1005	Mısır	610	669	569
8414	Hava-Vakum Pompası, Hava-Gaz Kompresörü, Vantilatör, Aspiratör	575	575	567
8501	Elektrik Motorları, Jeneratörler	765	715	565
3104	Potasslı Mineral/Kimyasal Gübreler	477	1.040	555
1006	Pirinç	313	812	552

Kaynak: Trademap

Malezya'nın ithalatında ise, üretimde kullanılan imalat girdileri olan ara mallar ithalatın yaklaşık %75'ini oluşturmaktadır. İthal edilen malların %95,5'i yurt içi kullanım amacıyla satın alınırken %4,5'i yeniden ihraç edilmektedir.

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticareti

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İhracat (Milyar Dolar)

Ülke Adı	2007	2008	2009
Singapur	25,8	29,3	21,9
Çin	15,4	18,9	19,1
ABD	27,6	24,8	17,2
Japonya	16,1	21,5	15,5
Tayland	8,7	9,5	8,5
Hong Kong	8,1	8,5	8,2
Güney Kore	6,7	7,8	6,0
Avustralya	5,9	7,3	5,7
Hollanda	6,9	7,0	5,2
Endonezya	5,2	6,2	4,9
Hindistan	5,9	7,4	4,8
Almanya	4,3	4,6	4,2
Tavvan	4.8	4.9	4.1

Birleşik Arap Emirlikleri	2,9	3,8	2,9
Vietnam	2,3	2,4	2,3
İngiltere	2,9	2,8	2,0
Filipinler	2,5	2,9	2,0
Pakistan	1,3	1,7	1,6
Fransa	2,2	1,9	1,6
Meksika	1,2	1,6	1,2

Kaynak: Trademap

Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalat (Milyar Dolar)

Ülke Adı	2007	2008	2009
Çin	18,9	20,1	17,2
Japonya	19,1	19,5	15,4
ABD	15,9	16,9	13,8
Singapur	16,8	17,1	13,6
Tayland	7,9	8,8	7,5
Endonezya	6,2	7,3	6,5
Güney Kore	7,2	7,2	5,7
Tayvan	8,4	7,5	5,3
Almanya	6,8	6,7	5,2
Hong Kong	4,3	4,1	3,1
Avustralya	3,0	3,5	2,7
Hindistan	2,1	3,1	2,2
Vietnam	1,8	2,3	2,1
Fransa	2,2	2,3	2,0
Birleşik Arap Emirlikleri	1,3	2,5	1,7
İngiltere	2,1	2,3	1,7
İtalya	1,3	1,4	1,3
Filipinler	2,8	2,1	1,1
Suudi Arabistan	2,0	2,3	1,1
Hollanda	1,0	1,1	1,0

Kaynak: Trademap

Malezya'nın dış ticaretinde en önemli ülkeler ABD, Çin, Singapur ve Japonya'dır. Bu dört ülkenin Malezya'nın toplam dış ticareti içindeki payları %50'ye yakındır. Bu ülkelerin dışında Malezya'nın ticaret ortakları arasında; Avrupa Birliği üyeleri ve ASEAN üyeleri ile diğer Asya Pasifik Ülkeleri vardır.

► Dış Ticaret Politikası ve Vergiler

Dış Ticaret Politikası

Malezya'da dış ticaret ve doğrudan yabancı sermaye konularında politika belirleme ve uygulama yetkisi Malezya Uluslararası Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'nda (MITI) bulunmakta olup, bu Bakanlığın çatısı altında; Malaysian Industrial Development Authority (MIDA), Malaysia External Trade Development Corporation (MATRADE), Malaysia Productivity Corporation (MPC), Small and Medium Industries Development Corporation (SMIDEC), Malaysian Industrial Development Finance Berhad (MIDF) kuruluşları yer almaktadır.

Bu kuruluşlardan İGEME benzeri bir yapıya sahip olan MATRADE, Malezya'nın özellikle işlenmiş ve yarı işlenmiş sanayi malı ve hizmetlerinin tanıtmak, destek ve gelişimini sağlamak, ihracat pazarlama stratejileri ve ticaret promosyon aktivitelerini gerçekleştirmek, pazar araştırmaları ile veri tabanını oluşturmak, Malezya'lı ihracatçıların uluslararası pazarlama becerilerini geliştirmek için eğitim programlarını organize etmek görevlerini ifa etmektedir. MIDA ise yabancı yatırımların ülkeye çekilmesi ve izinlerin düzenlenmesi konusunda görevlidir.

Gümrük uyuşmazlıklarında, bağımsız bir kuruluş olan Gümrük Uyuşmazlık Mahkemesine (Customs Appeal Tribunal) (CAT)) başvurulması gerekmekte olup, anılan mahkeme; Gümrük Kanunu, Satış Vergisi ve Tüketim Vergisi Kanunları (Custom Act 1967, Sales Tax Act 1972, Service Tax Act 1975 and Excise Act 1976) kapsamında gümrük idarelerinin uygulamaları ele alınmaktadır.

İhracat Rejimi

Malezya, nihai ürün ihraç etmek ve yurt içi üretimi teşvik etmek amacıyla dünya üretiminin %15'ini, ticaretin %30'unu elinde tuttuğu kütük, palm yağı, kauçuk gibi ürünlerde %5-30 arasında ihracat vergisi uygulamaktadır. Diğer taraftan, çevre ve vahşi hayatın korunması amacıyla vahşi hayvan ihracatında da vergi uygulamaktadır. Ayrıca, ham petrol ihracatında %20 vergi uygulanmaktadır.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Malezya'da Dünya Ticaret Örgütü üyelerine uygulanan MFN(Most Favoured Nation-En Çok Kayırılan Ülke) gümrük vergisi ortalaması yaklaşık %8,56 oranındadır. Buna karşın önemli ölçüde yerel üretimin olduğu ürünlerde gümrük vergileri daha yüksektir. Lüks tüketim malları, tütün mamülleri, alkollü içkiler, pahalı gıda ürünleri ile otomobillerde daha yüksek vergi oranları uygulanmaktadır. (Avrupa Birliği'nin pazara giriş sitesinden Malezya'nın gümrük vergilerine ürünün Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numarası (GTIP) girilerek ulaşılabilir, <http://mkacdb.eu.int>)

Malezya özellikle otomotiv sanayinde ithalat vergisi oranlarını yüksek tutmaktadır. Her ne kadar ASEAN ve DTO taahhütlerini yerinde getirmek adına bir takım indirimler gerçekleştirse de bunları satış ve tüketim vergisi ile telafi etmektedir. Ancak, Ulusal Otomotiv Planı (NAP) kapsamında sektörün daha liberal hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca, demir-çelik sektöründe 2002 yılında alınan önlemler tekrar gözden geçirilmiş olup, 2009 yılı Ağustos ayından geçerli olmak üzere, yassı ve uzun çelikte sırasıyla %25 ve %10'a indirilmiştir. 2010 yılından geçerli olmak üzere aşamalı indirimler öngörülmektedir.

Diğer taraftan, Malezya'nın; yatırım, menşe şahadetnamesi, mal ticareti konusunda imzalamış olduğu veya müzakeresini yürüttüğü bölgesel ve ikili Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) bulunmaktadır. Malezya, halihazırda Japonya Ekonomik Ortaklığı kapsamında Japonya ile Pakistan ve ASEAN kapsamında G. Kore, Çin ve Hindistan ile Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamış olup, bu anlaşmalar kapsamında bazı ürünlerin gümrük tarifelerinde indirim veya tarife sıfırlanması sözkonusudur.

Diğer Vergiler

Genel olarak kurum ve kişilerin Malezya içerisinde veya Malezya üzerinden sağladıkları kazançların tümü vergiye tabidir. Bununla birlikte yurtdışındaki kazançlarının ülkeye transferinden Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşmaları doğrultusunda vergi alınmamaktadır. Türkiye ile Malezya arasında Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması 1994 yılında imzalanmıştır. Malezya'da firmalar gelirleri üzerinden %25 kurumlar vergisi ödemek zorundadırlar. Malezya'da yerleşik bireyler vergiye tabi gelirleri üzerinden %0 ile 27 arasında değişen oranlarda vergi ödemek zorundadırlar. Malezya'da bir yıl içinde 182 ve daha fazla gün kalanlar yerleşik olarak nitelendirilirler.

Malezya'da katma değer vergisi uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte, konaklama, restaurant vb. hizmetlerde sunulan gıda, içecek ve tütün mamüllerinde hizmet vergisi alınmakta olup, bu oran %5 düzeyindedir.

Bir çok mala ithalat vergisinin dışında, genellikle %10 oranında satış vergisi de uygulanmaktadır. Bu vergi ithalat sırasında gümrük girişinde, yerel ürünlerde ise fabrika çıkışında alınan tek aşamalı bir vergi türüdür. Meyveler, bazı gıda ürünleri ve inşaat malzemeleri için satış vergisi %5'tir. Likörler ve alkollü içecekler için satış vergisi %20 iken sigaralar için %25'tir. Ülkedeki ihraç mallarının üretiminde kullanılan ithal hammadde ve makinalar; ülkede üretilmiyor veya kabul edilebilir kalitede ve maliyette üretilmiyor ise, bu ithal mallar ithalat ve satış vergisinden muaf tutulmaktadır.

İthalatta uygulanan gümrük vergisinin yanında bazı mallar için tüketim vergisi uygulaması vardır. Motorlu taşıtlara %65 ile %105 oranları arasında, motosikletlere %20 ile %30 oranları arasında, alkollü içeceklere litre başına 0,10 RM + %15 - RM42.50 + %100 arasında, sigaralara %20 (ayrıca her bir sigaraya 0,18 RM) ve oyun kartlarına %10 oranında tüketim vergisi uygulanmaktadır.

Tarife Dışı Engeller

Malezya hükümeti kendi yerli sanayisini korumak amacıyla ithalat lisansı ve miktar kısıtlaması sistemini oluşturmuştur. Silah ve patlayıcılar, motorlu araçlar, tehlikeli ilaç ve kimyasallar, toprak, bitkiler, kalay cevheri, cıruş veya konsantreleri ve bazı gıda maddeleri ithalatı izinle yapılmaktadır. Et ürünleri ithal eden bütün firmaların Malezya makamlarından helal ve müslümanlar tarafından tüketilebilir onayı alması gerekir. Yasaklanan mallar arasında renkli kopyalama makinaları, kuraldışı veya müstahcen ürünler ve bazı zehirli kimyasallar vardır. Miktar kısıtlamaları ise yerel sanayinin korunması ve güvenlik nedenleriyle bazı ürünlerin dışında uygulanmamaktadır. Motorlu araçlar otomatik olmayan ithalat lisansına tabidir. Hayvansal ürünler Veteriner Departmanının onayına bağlıdır. Pirinç sadece Milli Pirinç Otoritesi tarafından ithal edilmektedir.

İthalat Belgeleri

Malezya'ya ithalat yapılırken istenen belgeler şunlardır:

- *Ticari Fatura (Commercial Invoice)
- *Koli Listesi (Packing List)
- *Konşimento (Bill of Lading) veya Havayolu Sevk Belgesi (Air Waybill)
- *İthalat Beyannamesi (Declaration of Goods Imported)
- *Değer Bildirim Formu'dur (Value Declaration Form).

Bu belgelerin dışında bazı ürünler için özel olarak istenen belgeler vardır. Bu belgelerin de ilgili kuruluşlardan temin edilmesi gerekmektedir.

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

Malezya ISO'nun bir üyesidir. Malezya standartları üreticiler, kullanıcılar, tüketiciler ve ilgili grupların temsilcilerinin oluşturduğu komitenin çalışmalarıyla geliştirilmiştir. Bu standartlar Malezya Standartlar Dairesi'nin (DSM) gözetimi altında Uluslararası Standardizasyon Organizasyonu (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) temel alınarak geliştirilmiştir. Bu standartlar, Malezya Standartlar ve Endüstriyel Araştırmalar Enstitüsü'nün (SIRIM) sorumluluğu altındadır. Kasım 2008 tarihi itibarı ile 5.444 standart geliştirilmiş olup, bunların 3.160'ı uluslararası standartlar ile uyumlu, diğer 173 standart ise zorunludur.

TSE ve SIRIM arasında 03.10.1989 tarihinde Standartlarda İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır. SMOIC (İslam Ülkeleri Standardizasyon ve Metroloji Teşkilatı) bünyesindeki faaliyetlerde iki kurumun uyumu söz konusudur. 2004 yılında İGEME tarafından yapılan pazar araştırması sırasında SIRIM ile yapılan görüşmede SIRIM'in yeniden yapılanma sürecini tamamladığı öğrenilmiştir. Bu çerçevede TSE ile yapılan anlaşmanın devam çalışmalarının yapılmadığı ve aktif bir işbirliğinin olmadığı gözlenmiştir.

Malezya Hükümeti tarafından son olarak demir çelik, tropik meyveler, hayvancılık, mücevher, kimya sanayi gibi değişik alanlarda uygulamaya konulan standartlara http://www.sirim.my/std_dev/h4_01.htm internet adresinden ulaşılması mümkündür.

Helal Sertifikası

Söz konusu sertifikanın edinilme zorunluluğu şu anda sadece et, kümes hayvanları ve işlenmiş et gibi ürünlere uygulanmakta iken etle ilgili olmayan ürünler için helal sertifikası edinmek bir ihtiyaçtan ziyade, seçenektir.

Malezya Hükümeti, 1 Ağustos 2009 itibarı ile helal sertifikası konusunda tek yetkili kuruluş ünvanını HDC (Halal Industry Development Corporation)'den alarak JAKIM (Islamic Development Department)'e vermiştir. Bunun dışında, özel şirketler de kendi helal logoları ve sertifikalarını verebilmektedir. Ancak, bu şirketlerin piyasada kabul edilebilirliği tartışmalı olup, JAKIM dışında helal logo ve sertifika veren şirketler Malezya Hükümeti'ni temsil etmemektedir.

Malezya'daki helal gıda standardı uygulamasında etkili olan kurumlar aşağıda yer almaktadır:

- Department of Islamic Development Malaysia (JAKIM): Malezya'daki dini otorite olan JAKIM, ürünlerin helal standardında aranan İslami usullere uygunluğunu denetleyen kamu kurumudur. Bu kurumun Türkiye'deki muadili, Diyanet İşleri Başkanlığıdır.
- Department of Standards Malaysia (DSM): Malezya Standartlar Dairesi, MS: 1500 denen helal standardını hazırlayan devlet dairesi olup, standartların hazırlanmasında ve yürürlüğe konulmasında yetkili kamu kurumudur. Bu kurumun Türkiye'deki muadili, Türk Standartları Enstitüsüdür (TSE).
- Department of Veterinary Services Malaysia (DVS): Et ve et ürünlerinin (büyükbaş, küçükbaş ve kümes hayvanları) İslami usullere uygunluğunun denetlenmesi sürecinde JAKIM ile birlikte yetkili olan kamu kurumudur. Bu kurumun Türkiye'deki muadili, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Koruma Kontrol Genel Müdürlüğü'dür.

Malezya'da helal gıda sertifikası, ürünlere verildiği gibi, gıda ürünü satışı yapılan, süpermarket, lokanta, otel ve benzeri mekanlara da verilebilmektedir. Helal gıda sertifikası alan şirket, yerli ürünlerinin üzerine JAKIM'e ait olan logoyu basmakta ve bu logoyu iki yıllık bir süre için kullanabilmektedir. Gerekmesi halinde yeniden inceleme yaptırılmak suretiyle logonun geçerlilik süresi uzatılabilmektedir.

Öte yandan helal sertifikasını başka ülkelerden de temin edebilme imkanı bulunmaktadır. Ancak, Malezya'ya ihraç edilen yabancı ülke menşeli ürünlerin üzerinde JAKIM helal logosunun kullanılması mümkün değildir. Bu maksada yönelik olarak, menşe ülkesinde JAKIM tarafından tanınmış (yetkilendirilmiş) dini otoritenin verdiği helal logosu kullanılması mümkündür. Bu imkânın değerlendirilmesi için ise sertifikasyon yapan dini kurumun daha önce JAKIM tarafından tanınmış olması gerekmektedir.

Helal sertifikası alınması için gereken koşulların başında şunlar gelmektedir:

1. Her gıda üreticisi, gıda tesisi ve kesimevi sadece helal ürünler satmalıdır.
2. Başvuru sahibinin kullandığı hammaddeler ve tedarikçisinin sağladığı ürünler helal olmalı veya helal sertifikası bulundurulmalıdır.
3. Başvuru sahibi şirket bünyesinde en az 2 Müslüman işçi bulundurulmalı, mutfak, yükleme ve boşaltma veya gıda işleme ünitelerinde Malezyalı işçiler çalıştırılmalıdır.
4. Ürünün hazırlanışı, yükleme ve boşaltılması, işlenmesi, paketlenmesi ve ulaşımı sırasında ürünün temiz olması ve helal olmayan her türlü içerikten arındırılması gereklidir.

5. Helal ürünlerin lojistiği, sadece helal ürünleri kapsamalıdır.

Helal sertifikası almak için başvuran şirketlerin tetkiki en az 2 müfettiş tarafından gerçekleştirilmektedir. Söz konusu müfettişler, gıda teknolojileri ve şeriyat kurallarının uygulanması konusunda uzman kişilerdir. Tetkik, genel anlamda dökümantasyon, üretim süreci, ürün yükleme ve boşaltma, ürün dağıtım, üretimde kullanılan makine ve ekipmanlar, temizlik, hijyen ve güvenlik, paketleme ve etiketleme alanlarını içermektedir.

Malezya'ya yönelik et ve et ürünleri ihracatında, ürünün İslami usullere göre uygunluğu ise aşağıdaki şekilde tetkik edilmektedir;

1. İhracatçı ülke veterinerlik dairesi ile Malezya veterinerlik dairesi arasında karşılıklı tanınma amacını taşıyan hayvan sağlığı ile ilgili bir dizi formların doldurulması,
2. İhracatçı ülkede ürünlerin İslami usullere göre kesildiğini tescil edecek, kamu kurumu, dernek, vakıf gibi dini tetkik otoritesi ile Malezya dini otoritesi (JAKIM) arasında karşılıklı tanıma amacını taşıyan formun doldurulması,
3. Her bir ihracatçı firma nezdinde kesimhaneye ve kesim usullerine ilişkin bilgilerin yer aldığı formların doldurulması gerekmektedir.

Bu bilgiler sağlandıktan sonra, veterinerlik dairesi ve JAKIM temsilcilerinden oluşan bir heyet kesimhaneyi denetlemekte ve standartlara uygunluk sağlanıyorsa firmaya Malezya'ya ihraç izni vermektedir.

T.C. Kuala Lumpur Ticaret Müşavirliği, Malezya özelinde JAKIM dışındaki her hangi bir kurumdan helal sertifikası alınmamasını önermektedir.

Kambiyo Rejimi

Malezya para birimi olan RM'in Dolar'a bağlanmış sabit kur modelini 22 Temmuz 2005 terk etmiştir. Merkez Bankası, hali hazırda, Merkez Bankası Kontrollü Serbest Kur Modeli'ni benimsemiştir.

Malezya vatandaşları bakımından, yurt dışına döviz transferi hususlarında, Malezya Merkez Bankasının kısıtlamaları bulunmaktadır.

► Türkiye ile Ticaret

Genel Durum

Türkiye-Malezya Dış Ticaret Değerleri (1 000 Dolar)

Yıllar	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
1995	99.668	272.303	371.971	-172.635
1996	133.766	236.561	370.327	-102.795
1997	134.417	283.224	417.641	-148.807
1998	41.884	284.683	326.567	-242.799
1999	36.523	218.851	255.374	-182.328
2000	39.359	268.640	307.999	-229.281
2001	35.281	239.370	274.651	-204.089
2002	152.298	244.941	397.239	-92.643
2003	227.270	390.654	617.924	-163.384
2004	52.453	646.747	699.200	-594.294
2005	57.250	785.562	842.812	-728.312
2006	59.929	934.227	994.156	-874.298
2007	82.810	1.253.030	1.335.840	-1.170.220
2008	98.224	1.512.361	1.610.585	-1.414.137
2009	139.982	960.938	1.100.920	-820.956
2010	225.135	1.124.011	1.349.146	-898.876
2010*	11.829	152.462	164.291	-140.633
2011*	19.312	250.926	270.238	-231.614

* Ocak-Şubat verileri

Kaynak: DTM

1996 yılında bu ülkeye yönelik yoğun ticari girişimlerimiz neticesinde ihracatımızda bir artış görülmüş ve ihracat değeri 133,8 milyon dolara çıkmıştır. Ancak Asya krizi nedeniyle krizin etkilerinin görüldüğü 1998 yılında, Malezya'nın ithalatının düşmesi sonucunda bu ülkeye olan ihracatımızda da azalma görülmüştür. Buna paralel olarak dış ticaretimizdeki açık daha da büyümüştür. 1997 yılında 417,6 milyon dolara o ana kadarki en yüksek değerine ulaşan Türkiye-Malezya dış ticaret hacmi ertesi yıl Asya krizi sebebiyle yaklaşık %22 azalmış ve 326,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Asya krizi ihracatımıza büyük bir darbe vurmasına rağmen ithalatımızda çok büyük değişikliklere neden olmamıştır. 2002 yılından itibaren sürekli yüksek oranda artış görülen ithalatımız sayesinde iki ülke arasındaki ticaret hacmi 1,6 milyar dolara kadar yükselmiştir. 2002 yılında 92,6 milyon dolar olan dış ticaret açığımız ise bu duruma paralel 2008 yılında 1,4 milyar doların üzerine çıkmıştır. 2009 yılında ise ihracatımızda artış olmasına rağmen ithalatımızdaki büyük düşüş neticesinde toplam ticaret hacmimiz 1,1 milyar dolara, dış ticaret açığımız da yaklaşık 820 milyon dolara gerilemiştir. 2010 yılında hem ihracatımızda hem de ithalatımızda meydana gelen artış ile birlikte ticaret hacmimiz 1,3 milyar doların üzerine çıkmıştır. Ticaret açığımız ise yaklaşık 900 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Aylık İhracat Verileri İçin Tıklayınız.

Türkiye'nin Malezya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2008	2009	2010
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	486	833	76.280
8710	TANKLAR VE DİĞER ZIRHLI SAVAŞ TAŞITLARI (MOTORLU)	110	30.547	54.630
2840	BORATLAR; PEROKSİBORATLAR (PERBORATLAR)	5.334	5.978	6.656
2401	YAPRAK TÜTÜN VE TÜTÜN DÖKÜNTÜLERİ	5.533	11.418	6.481
5702	DOKUNMUŞ HALILAR, YER KAPLAMALARI (KİLİM, SUMAK, KARAMAN VB)	3.518	3.544	6.313
7213	DEMİR/ÇELİK FİLMAŞİN (SICAK HADDELENMİŞ, RULO HALİNDE)	0	4.898	5.326
2528	TABİİ BORATLAR VB. KONSANTRELERİ	3.065	1.675	4.656
8504	ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ, STATİK KONVERTİSÖRLER, ENDÜKTÖRLER	2.881	3.684	4.011
7207	DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YARI MAMULLER	801	26.070	3.267
2810	BOR OKSİTLERİ; BORİK ASİTLER	2.786	1.952	3.226
1101	BUĞDAY UNU/MAHLUT UNU	1.556	3.353	3.109
8708	KARA TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALARI	2.338	2.059	2.768
7216	DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN PROFİL	0	211	2.750
9301	HARP SİLAHLARI	337	0	2.469
0713	KURU BAKLAGILLER (KABUKSUZ) (TANELERİ İKIYE AYRILMIS)	2.168	2.087	2.159
8701	TRAKTÖRLER	4.374	6.398	1.760
8462	METALLERİ DÖVME, İŞLEME, KESME, ŞATAFLAMA PRESLERİ, MAKİNELERİ	1.715	1.105	1.609
4009	VULKANİZE EDİLMİŞ KAUÇUKTAN BORU VE HORTUMLAR VE DONANIMLARI	1.353	551	1.603
7228	ALAŞIMLI ÇELİKTEN ÇUBUK, PROFİL, İÇİ BOŞ SONDAJ ÇUBUKLARI	1.766	600	1.503
0802	DİĞER KABUKLU MEYVELER (TAZE/KURUTULMUS) (KABUGU ÇIKARILMIS/SOYULMUS)	1.370	1.119	1.437
0805	TURUNÇGİLLER (TAZE/KURUTULMUS)	174	810	1.385
8436	TARIM, ORMANCILIK, KÜMES HAYVANCILIĞINA MAHSUS MAKİNE, CİHAZLAR	384	2.584	1.238
3004	TEDAVİDE/KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANAN İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIŞ)	1.013	1.533	1.145
7108	ALTIN (HAM, YARI İŞLENMİŞ, PUDRA HALİNDE)	0	0	1.093
6304	DİĞER MEFRUŞAT EŞYASI (94.04 POZİSYONUNDAKİLER HARİÇ)	5.662	756	852
2002	DOMATES (SİRKE/ASETİK ASİTTEN BAŞKA USULLERLE HAZIRLANMIŞ)	1.636	1.636	799
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR	794	1.082	723
1512	AYÇİÇEĞİ, ASPİR, PAMUK TOHUMU YAĞLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	634	548	697
7214	DEMİR/ÇELİK ÇUBUKLAR (SICAK HADDELİ, DÖVÜLMÜŞ, BURULMUŞ, ÇEKİLMİŞ)	0	61	697
9841	GEMİ VE UÇAK KUMANYASI	257	197	666
5705	DİĞER HALI VE YER KAPLAMALARI (DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN)	3.137	1.122	631
2515	MERMER VE TRAVERTEN, EKOSİN SU MERMERİ, KİREÇLİ TAŞLAR	335	207	622
0813	MEYVE (KURUTULMUS) (0801, 0806'DE KİLER HARİÇ)08. FASILDAKI SERT VE KABUKLULARIN	349	490	599

8512 KARA TAŞI LARININ AYDINLAMA, SINYAL VB TERTİBATLI, CİHAZLARI	338	742	553
1207 DİĞER YAĞLI TOHURLAR VE MEYVELER	90	91	548
6802 YONTULMAYA, İNŞAATA ELVERİŞLİ İŞLENMİŞ TAŞLAR (KAYAGAN HARİÇ)	676	654	537
2008 BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN MEYVE VE YENİLEN DİĞER BİTKİ PARÇALARI KONSERVELERİ	294	561	535
2106 TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN GIDA MÜSTAHZARLARI	0	0	521
7113 KIYMETLİ METALLER VE KAPLAMALARINDAN MÜCEVHERCİ EŞYASI	0	11	507
6308 KİLİM, HALI, MASA ÖRTÜSÜ VB. İÇİN MENSUCAT VE İPLİK TAKIMI	1.185	860	451

Kaynak: DTM

Malezya'ya olan ihracatımız yıllar itibarı ile farklılıklar göstermektedir. 1997 yılına kadar artma eğiliminde olduğu görülen ihracatımız, 1998 yılında Asya krizinden dolayı %70'e yaklaşan bir düşüşle 41,9 milyon dolara gerilemiştir. 2002 ve 2003 yıllarında ihracatımızda büyük bir artış meydana gelmiştir. Bunun en büyük sebebi 2000 yılında Türkiye'nin Malezya'ya 211 adet zırhlı muharebe aracı satışına ilişkin Kuala Lumpur'da imzalanan anlaşmanın yürürlüğe girmesi neticesinde yapılan ihracattır. 2004 yılında bu satış işleminin bitmesi neticesinde ihracatımız 2001 yılındaki düzeye geri dönmüştür. 2002 yılında zırhlı araçlar haricindeki ihracatımız yaklaşık 45 milyon dolar iken 2003 yılında yaklaşık 43 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2004, 2005 ve 2006 yıllarında ihracatımızda artış meydana gelse de 60 milyon dolara kadar yükselebilmektedir. 2007 yılında %38 oranında artış gösteren ihracatımız 82,8 milyon dolara yükselmiştir. 2008 yılında ise %18,6 oranında artış görülen ihracatımız 98 milyon doların üzerine çıkmıştır. 2009 yılında ise zırhlı araç ve demir çelik ürünlerindeki yüksek ihracat artışının yardımıyla Malezya'ya ihracatımız %42,5 oranında artarak yaklaşık 140 milyon dolara ulaşmıştır. 2010 yılında işlenmiş petrol ürünleri ve zırhlı araçlardaki yüksek ihracat artışı nedeniyle ihracatımız 225,1 milyon dolarla 2003 yılından sonraki en yüksek değere ulaşmıştır.

Aylık İthalat Verileri İçin Tıklayınız.

Türkiye'nin Malezya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000Dolar)

GTİP	ÜRÜN ADI	2008	2009	2010
1511	PALM YAĞI VE FRAKSİYONLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	342.112	192.164	202.276
8542	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER	146.185	100.006	106.178
5402	SENTETİK LİF İPLİĞİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARİÇ) (TOPTAN)	69.246	54.971	72.731
4001	TABİİ KAUCUK, BALATA, GÜTA-PERKA, GUAYÜL VB TABİİ SAKIZLAR	71.352	34.280	65.929
4015	VULKANİZE KAUCUKTAN HER TÜRLÜ GİYİM EŞYASI AKSESUARİ (ELDİVEN)	38.854	46.570	61.819
1513	HİNDİSTAN CEVİZİ, PALM ÇEKİRDEĞİ/BABASSU YAĞLARI (KİMYASAL OLARAK DEĞİŞTİRİLMEMİŞ)	86.980	41.549	61.453
5407	SENTETİK İPLİK, MONOFİL, ŞERİTLERLE DOKUMALAR	59.561	37.560	52.640
8517	TELLİ TELEFON-TELGRAF İÇİN ELEKTRİKLİ CİHAZLAR	52.065	33.228	46.121
5503	SENTETİK DEVAMSIZ LİFLER (İŞLEM GÖRMEMİŞ)	9.285	16.813	31.096
5509	SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN İPLİK (DİKİŞ HARİÇ) (TOPTAN)	7.566	10.673	28.541
3823	SİNAİ MONO KARBOKSİLİK YAĞ ASİTLERİ; RAFİNAJ MAHSULÜ ASİT YAĞLARI; SİNAİ YAĞ ALKO	23.023	17.929	22.723
8443	MATBAACILIĞA MAHSUS BASKI MAKİNELERİ, YARDIMCI MAKİNELER	26.781	21.970	20.894
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAKİNELERİ, ÜNİTELERİ	15.243	17.246	20.044
3907	POLİASETALLER, DİĞER POLİETERLER, EPOKSİT-ALKİD REÇİNELER VB (İLK ŞEKİLDE)	12.004	10.668	16.341
8301	ADİ METALLERDEN KİLİTLER, SÜRGÜLER, KİLİDİ OLAN FERMUARLAR VB.	7.365	3.968	13.742
8540	KATOTLU ELEKTRONİK VALFLER, TÜP VE LAMBALAR	44.524	25.683	13.474
7318	DEMİR/ÇELİKTEN CIVATA, SOMUN, TAVAN HALKASI, VİDA, PERÇİN, PİM VB.	13.747	10.801	12.664
3904	VİNİL Klorür/HALOJENLİ DİĞER OLEFİN POLİMERLERİ (İLK ŞEKİLDE)	57.567	15.921	11.723
8415	KLİMA CİHAZLARI-VANTİLATÖRLÜ, ISI, NEM DEĞİŞTİRME TERTİBATLI	25.627	6.263	8.265
1516	HAYVANSAL VE BİTKİSEL YAĞLAR VB. FRAKSİYONLARI	4.463	8.507	8.219
2106	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN GIDA MÜSTAHZARLARI	167	4.012	8.206
8001	İŞLENMEMİŞ KALAY	1.389	0	7.956
3401	SABUNLAR, YÜZEY AKTİF ORGANİK MADDELER	395	5.283	7.333

8414	HAVA-VAKUM POMPASI, HAVA/GAZ KOMPRESORU, VANTILATOR, ASPIRATOR	3.902	5.049	6.884
8708	KARA TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇALARI	7.036	4.334	6.715
8527	RADYO-TELEFON, RADYO-TELGRAF, RADYO YAYINLARI ALICI CİHAZLARI	6.483	4.588	6.183
7411	BAKIRDAN İNCE VE KALIN BORULAR	18.039	5.770	6.128
3903	STİREN POLİMERLERİ (İLK ŞEKİLLERDE)	1.552	2.218	5.747
8541	DİOTLAR, TRANSİSTÖRLER VB. YARI İLETKENLER, PİEZO ELEKTRİK KRİSTALLER	5.937	4.531	5.558
3701	FOTOĞRAFÇILIKTA KULLANILAN HASSAS HALE GETİRİLMİŞ BOŞ FOTOĞRAF LEVHA VE FİMLER	0	4.222	5.069
8413	SIVILAR İÇİN POMPALAR, SIVI ELEVATÖRLERİ	423	74	4.775
8470	HESAP, MUHASEBE, KAYDEDİCİ KASA, DAMGA BASAN MAKİNELER	5.429	3.030	4.621
9018	TIP, CERRAHİ, DIŞÇILIK, VETERİNERLİK ALET VE CİHAZLARI	3.355	3.632	4.564
8467	EL İLE KULLANILAN PNÖMATİK/MOTORLU ALETLER	5.377	2.439	4.556
7217	DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN TELLER	5.333	3.891	4.508
1805	KAKAO TOZU (İLAVE ŞEKER/DİĞER TATLANDIRICI MADDELER İÇERMEYEN)	5.954	2.538	4.451
8528	TELEVİZYON ALICILARI, VİDEO MONİTÖRLERİ VE PROJEKTÖRLER	33.983	13.503	4.175
8525	RADYO/TELEVİZYON YAYINI İÇİN VERİCİ CİHAZLAR; TELEVİZYON, DİJİTAL, GÖRÜNTÜ KAYDED	8.590	3.279	3.852
5508	SUNİ-SENTETİK DEVAMSIZ LİFDEN DİKİŞ İPLİĞİ	97	877	3.714
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	0	22.992	3.672

Kaynak: DTM

Bu ülkeden ithal ettiğimiz başlıca ürünler ise; palm yağı ve fraksiyonları, elektronik entegre devreler, tabii kauçuk, sentetik lif iplikleri ve elektrikli cihazlardır.

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

İki Ülke Arasındaki Ticaretin Altyapısını Düzenleyen Anlaşma ve Protokoller

13.02.1977	Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması
13.02.1977	Ticaret Anlaşması
13.02.1977	Kültür Anlaşması
08.09.1983	Deniz Ulaşımına İlişkin Anlaşma
13.05.1983	Hava Ulaştırma Anlaşması
20.12.1988	Kültürel ve Bilimsel Değişim Programı (1989-1991)
03.10.1989	Standartlarda İşbirliği Anlaşması
03.02.1993	Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşması
27.09.1994	Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması
19.01.1995	Türkiye-Malezya Ekonomik ve Ticaret Ortak Komitesi I. Dönem Toplantısı
25.02.1998	İGEME - MATRADE Mutabakat Muhtırası
25.02.1998	Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
21.03.2006	Türkiye-Malezya Ekonomik ve Ticaret Ortak Komitesi II. Dönem Toplantısı

İGEME - MATRADE İşbirliği Anlaşması

Merkezimiz ile Malezya'nın Dış Ticareti Geliştirme Kuruluşu MATRADE arasında 25 Şubat 1998 tarihinde bir Mutabakat Muhtırası (Memorandum of Understanding-MOU) imzalanmıştır. Bu İşbirliği Anlaşması; iki ülke arasındaki ticaretin geliştirilmesi amacıyla karşılıklı ticari bilgi alışverişi ve ihrac potansiyeli olan ürünlerin iş çevrelerine duyurulması, iki ülke ürünleriyle ilgili olarak düzenlenecek seminer ve ticari sergilerde karşılıklı yardımlaşma, kuruluşlar tarafından ticari heyet organize edilmesi ve iki ülke arasında ticaretin geliştirilmesine katkıda bulunacak diğer faaliyetlerin desteklenmesi gibi konuları içermektedir.

Türkiye-Malezya Yatırım İlişkileri

İki ülke arasında en önemli proje ve ortak yatırım, Malezya Maliye Bakanlığı ile Nuro Holding bünyesindeki FNSS A.Ş.'nin anlaşması gereği montajı Malezya'da yapılmak üzere, 25 Ağustos 2000 tarihinde FNSS Savunma Sistemleri A.Ş. firması ile Malezya Silahlı Kuvvetleri arasında 287,8 Milyon dolarlık sözleşme imzalanmıştır. Söz konusu firma tarafından, 211 adet değişik modellerde zırhlı muharebe aracı satışı gerçekleştirilmiştir. Bu proje kapsamında yapılan teslimatlar 2004 yılı ortalarında sona ermiştir.

Bunun dışında, bir kablo firmamız (Hesfibel Fiber Optik ve Elektronik San.) firması Gunung Kabel Sdn Bhd (GKSB) adlı Malezyalı bir firma ile ortak girişim olarak Gunung Fiber Optik Sdn Bhd adı altında kablo üretim alanında faaliyette bulunmuştur. Ancak, daha sonrasında, sahip olduğu hisseyi (%30) Malezyalı ortağına devrederek Malezya'daki yatırımına son vermiştir. Ayrıca, mobilya sektöründe faaliyet gösteren Türk sermayeli Sedatti Furniture & Interior Sdn Bhd firması da faaliyetlerine son vermiştir.

Malezya'da şu an itibarı ile 2006 yılında 10 Milyon Dolar değerinde dış protezleri konusunda yatırım yapan ve faaliyetlerini hali hazırda sürdüren Turkom-Ceramic (M) Sdn Bhd firması ve Eroglu Giyim San. Tic. A.Ş. firmasının ürünlerini satmak için kurulan Colins and Loft (M) Sdn. Bhd. (satış ofisi) dışında ciddi bir Türk yatırımı bulunmamaktadır.

Malezya'da mukim bulunan Türk işadamları genel olarak küçük ve orta ölçekli olup, daha ziyade eşarp, tekstil ve konfeksiyon, bisküvi, zeytinyağı, eğitim, gıda ve bir kısım inşaat malzemesi ticareti ile iştigal etmektedir.

Ülkemiz (Hazine Müsteşarlığı Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü) rakamlarına göre, 1998 yılından 2009 yılına kadar olan dönemde Malezya'ya 3 firma tarafından yaklaşık 482.000 dolar düzeyinde sermaye ihracı gerçekleştirilmiş olup, bunun 442.000 dolarlık bölümü 1998 yılı ve öncesine ait iken, 2002 yılında sadece 40.000 dolarlık bir sermaye ihracı görülmektedir. Yapılan yatırımların 350.160 dolarlık bölümü inşaat sektörü, 132.000 dolarlık bölümü ise ticaret alanında gerçekleşmiştir.

Malezya'nın Türkiye'de gerçekleştirmiş olduğu en önemli proje ise, "Sabiha Gökçen Havalimanı Dış Hatlar Terminali" projesidir. Malezya devletine ait Malezya Havayolları Holding Bhd (MAHB) şirketi ile Türk Limak Grup ve Hintli GMR Infrastructure Ltd şirketlerinin oluşturduğu konsorsiyum, Sabiha Gökçen Havalimanının dış hatlar terminalinin yapımı ve 20 yıl süreyle işletimi konusunda 10 Temmuz 2007 tarihinde yapılan ihaleyi 2,7 milyar dolarlık teklifle kazanmıştır. Bu bağlamda, Hazine Müsteşarlığının vermiş olduğu verilere göre; anılan firma 2008 ve 2009 yıllarında sırasıyla 7,5 ve 11 milyon dolarlık yatırım transferinde bulunmuştur.

İki Ülke Arasındaki Ticarete Yaşanan Sorunlar

Malezya uzun yıllar sömürge altında yaşamış olduğundan bu ülke ile olan ilişkilerimiz bu süre zarfında ancak belirli ölçüler dahilinde yürütülmüştür. Bu yüzden Malezya'da faaliyette bulunan Türk firmaları, pazarda tanıtım konusunda sorunlar yaşamaktadırlar. Türk ürünlerinin çeşitliliği ve kalitesinin bilinmemesi öncelikle karşılaşılan sorunlardan biridir. Bunun yanında ulaşım, finansman ve bankacılık sistemleri konusunda da firmalarımız sorunlar yaşamaktadır.

Ayrıca, et ve et ürünleri dışında zorunlu olmamakla birlikte tüketiciler tarafından, helal sertifikasının talep edilmesi ve sertifikanın ülkemizde herhangi bir kuruluş tarafından sağlanmaması pazara girişte engel olarak karşımıza çıkabilmektedir.

İki Ülke Arasındaki Müteahhitlik İlişkileri

Asya Krizi öncesinde, ülkemizden üç önemli inşaat firması Malezya'da alt yapı projeleri ile ilgilenmiş, ancak; kriz sonrasında bir tanesi (Mesa İnşaat) hariç Malezya'da iş takibini bırakmıştır.

Bu zaman diliminde GAMA firması, 16 Milyon dolar tutarında bir çimento fabrikası hat montajı işini gerçekleştirmiştir. STFA İnşaat firması ise, 8 Milyon dolar tutarında enerji nakil hattı işini tamamlamıştır. Bugüne kadar Malezya'da, Türk müteahhit firmaları toplam 3 adet proje (58,7 Milyon dolar) üstlenmişlerdir.

Malezya'da, inşaat firmalarımızın kalite açısından karşılaşılabilecekleri hiç bir sorun bulunmamaktadır. Ancak, finansman açısından zayıf olmaları ve mesafenin uzak olması, müteahhitlik alanında Bumiputra (Malay) firmaların tercih edilmesi veya şart koşulması ve Türk işçi çalıştırılmasında yaşanan sorunlar firmalarımız için dezavantaj teşkil etmektedir. Bu alandaki rakiplerimiz finansman yönünden güçlü olan Japonya, Güney Kore, Çin ve Almanya gibi ülkelerdir. Malezyalı müteahhitler de Japon müteahhitlik firmaları ile yapmış oldukları işbirlikleri sonucunda büyük müteahhitlik firmaları kurmayı başarmışlardır. Ancak, Malezyalı müteahhitler ile Asya-Pasifik ve Orta Asya'da işbirliklerine gidilmesinde yarar olduğu düşünülmektedir.

İş Konseyi

İki ülke arasında birinci KEK toplantısında varılan mutabakat sonucu 1995 yılında kurulmuştur. İş Konseyinin Türkiye'deki muhatap kuruluşu Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu olup, Malezya'daki muhatapı ise "National Chamber of Commerce and Industry (NCCIM)" dir.

Başbakanımız tarafından yapılan ziyaret sonucunda, Malezya tarafınca Dato Zolkipli Abdul (Kumpulan Sakata Sdn. BHD. adlı Malezya firmasının sahibi) Başkan olarak atanmıştır. Malezya tarafı başkanlık görevini daha sonra Mr. Dato Seri Abdul Rahman Maidin teslim almıştır. Türkiye-Malezya İş Konseyi Ortak Yürütme Kurulu Toplantısı, MÜSİAD Fuarı ile eş zamanlı olarak 25 Kasım 2006 tarihinde, İstanbul'da Türkiye tarafının başkanı FNSS Savunma Sanayi A.Ş.'nin Genel Müdürü Hüseyin Esenergül ve Mr. Dato Seri Abdul Rahman Maidin başkanlığında toplantısını yapmıştır.

Bahsekonu toplantıda, iki ülke arasındaki ticari dengesizliğin giderilmesi ve ticaret hacminin artırılması için karşılıklı yatırımların artırılmasının önemi üzerinde durulmuş ve kısa vadede biodizel, helal gıda ürünleri, makine ve oto yedek parça ile bilişim teknolojileri alanlarında yoğunlaşılması hususunda fikir birliği oluşmuştur.

Ayrıca anılan toplantıda, Malezya kanadınca, biodizel yatırımlarına önem verildiği, hali hazırda bu yatırımların Batı Avrupa ülkelerine kaydığı, Türkiye'nin alacağı bazı özendirici tedbirlerle bu yatırımları kendi sınırları içerisine çekebileceği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, Mr. Dato Seri Abdul Rahman Maidin'in Malay Odası Başkanlığı'na tekrar seçilememesi nedeni ile Malezya tarafında hala bir başkanlık sorunu geçerliliğini korumaktadır. Türkiye tarafının başkanlığını ise FNSS Savunma Sanayi A.Ş.'nin Genel Müdürü Nail KURT devralmıştır.

Pazar ile İlgili Bilgiler

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Malezya, Dünya Fikir Mülkiyet Hakları Organizasyonu (WIPO) üyesidir. Ayrıca, Paris Konvansiyonu'nun bir üyesidir ve patent kanunu bu konvansiyona uygundur. Tescil edilen patentler genellikle 15 yıllıktır. İlaçlar patent altına alınabilmektedir. Ayrıca 1990 yılında yeniden gözden geçirilen telif hakları doğrultusunda da edebi ve artistik eserlerin korunmasına ilişkin Bern Konvansiyonu'na da dahil olunmuştur.

Malezya Hükümetinin 2000 yılında getirmiş olduğu The Optical Disc Kanunu, CD ve DVD üreticilerinin incelenmesi ve üretilen her CD'nin kaynak yerinin tanımlanması ve böylece korsan CD ve DVD üretiminin önüne geçilmesini amaçlamaktadır.

Malezya, kanuni olarak fikri ve sınai mülkiyet haklarını koruma altına almış olmasına karşın pazar araştırması sırasında uygulamanın olmadığı gözlemlenmiştir. Büyük alışveriş merkezlerinde bile kopya CD ve DVD satışı yapılabildiği görülmüştür.

İlaçlar patent altına alınabilmektedir. Ancak, ilaçların genetik versiyonlarının kaydı ve patentlerinin korunması konusunda da bir takım sıkıntılar yaşanmaktadır. İlaç sektöründe ise Malezya Hükümeti, yeni belirtiler için 3 yıl ve yeni kimyasalların pazara girebilmeleri için 5 yıllık zaman zarfını kapsayan yönetmeliği gözden geçirmektedir.

Dağıtım Kanalları

Ülkede gıda dağıtım sistemi genellikle özel sektör firmalarının elindedir. Ülkede bulunan ithalatçı ve komisyoncu acentaları, ülkeye ihracat yapanlar ile bağlantı sağlayıp şehirlerde, süpermarket ve manavlara, kırsal kesimlerde ise 'sundry shop' (az çeşitte düşük fiyatta mal satan marketler)'lara dağıtım sağlamaktadırlar. Büyük süpermarketler zincirleri ise mallarını direk ithalat ile sağlama yoluna gitmektedirler.

Ekonominin güçlenmesi ve hızla değişen yaşam standartları sonucunda ülkede süpermarket sektörü oldukça genişlemiştir. Isetan, Tesco ve Giant gibi büyük ölçekli süpermarket zincirleri Kuala Lumpur metropol bölgesinin yanısıra; Johor, Malacca ve Negeri Sembilan'ın gelişmiş bölgeleri ile Penang ve Kedah'ın kuzeyindeki bölgelerde faaliyet göstermektedirler. Fransız menşeli bir hipermarket olan Carrefour da Malezya pazarına girmiş ve Kuala Lumpur'da, Johor'da, Subang Jaya'da ve Klang Valley'de market kurmuştur.

Malezya'da büyük süpermarketlerin bir çoğu Amerikan tarzında modern düzenlenmiş yapılara sahiptir. Gelecekte perakende gıda pazarındaki gelişmelerin büyük süpermarketlerin işleme ve depolama hizmetlerini entegre hale getirmeleriyle sağlanacağı düşünülmektedir.

ABD menşeli 24 saat hizmet veren küçük mekanlı genelde gıda ürünleri satan 7/11 adlı perakende mağaza zincirinin Malezya'da çok yaygın bir ağının olduğu gözlenmiştir. Yaklaşık 500 mağazanın hizmet verdiği öğrenilmiştir.

Tüketici Tercihleri

Ülkede kentleşmenin artması ve gelir düzeyinin yükselmesi ile hayat standardındaki değişimler, tüketim harcamalarını da etkilemiştir. Kişi başına düşen gıda harcamasının 1000\$ civarında olduğu tahmin edilmektedir. Malezyalıların yeme alışkanlıklarında da çeşitlilikler görülmektedir. Özellikle genç nüfus ve yurt dışına seyahat etmiş kesimde batı tipi yiyeceklere ilgi giderek artmaktadır. Hafta sonlarında aileler genellikle KFC, Mc Donald's, Pizza Hut ve bunun gibi fast-food restoranlarında yemek yemektedir.

Bütün bunların yanısıra dinsel faktörlerin de gıda tüketimi üzerinde büyük etkisi vardır. Örneğin, Müslümanlar domuz eti yemezken, Budistler'in çoğu da sığır eti yememektedir. Tavuk eti ise bütün Malezyalılar tarafından tüketilmektedir.

Tüketim Piyasası

	2005a	2006a	2007a	2008b	2009b	2010c	2011c	2012c	2013c	2014c
Perakende Satışlar (Milyar RM)	125,4	136,3	153,1	167,2	168,5	176,1	184,0	194,8	207,5	221,5
Perakende Satışlar (Milyar ABD\$)	33,1	37,2	44,5	50,1	47,6	51,4	54,5	59,0	65,1	70,9
Perakende Satışlar Hacim Büyümesi (%)	7,8	4,9	10,1	3,5	0,4	2,9	2,4	3,2	4,0	4,1
Perakende Satışlar ABD\$ Değer Büyümesi (%)	11,4	12,2	19,9	12,6	-5,0	7,9	6,0	8,2	10,4	8,9
Gıda dışı Perakende Satışlar (Milyar ABD\$)	15,2	17,2	20,8	23,8	22,0	23,6	24,9	26,9	29,5	31,8
Gıda Perakende Satışları (Milyar ABD\$)	18,0	20,0	23,7	26,4	25,7	27,9	29,6	32,1	35,6	39,1
Kişi Başına Gelir (Satın Alma gücü Paritesine Göre, ABD\$)	11.531	12.362b	13.238b	13.862b	13.461	13.886	14.409	15.000	15.694	16.835
Kişisel Harcanabilir Gelir (Milyar ABD\$)	68,1	74,3b	87,1b	100,2b	95,7	107,6	118,2	131,1	148,5	164,6
Ortalama Hanehalkı Geliri (ABD\$)	8.121b	8.682b	10.009b	11.338b	10.669	11.823	12.798	13.984	15.614	17.052
Hanehalkı Tüketimi (Milyar ABD\$)	61,9	70,4	85,2	100,2	95,8	104,8	114,1	126,1	142,7	158,2
Kişi Başına Hanehalkı Tüketimi (ABD\$)	2.370	2.640	3.130	3.620	3.380	3.630	3.890	4.230	4.710	5.220
Mal ve Hizmet İhracatı Değişimi (%)	8,3	6,6	4,5	1,3	-11,0	5,4	6,4	6,5	7,1	7,2
Mal ve Hizmet İthalatı Değişimi (%)	8,9	8,1	6,0	1,9	-13,3	10,6	7,0	7,5	8,4	7,5

a Gerçekleşen b EIU Tahmini c EIU öngörüsü

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit Malaysia Consumer Goods Report December 2009

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Malezya'nın ambalaj ve etiketleme konusundaki talepleri engel teşkil edecek ölçülerde değildir. Ambalajlar, çabuk bozulan ya da dayanıklı tüketim maddelerinin özelliklerine göre değişiklikler göstermektedir. Yalnız, işlenmiş ve paketlenmiş gıda ürünlerindeki etiketlerde İngilizce veya Malay Bahasa dillerinde ürünle ilgili aşağıdaki bilgilerin bulunması gerekmektedir:

- Ürünün tanımı

Ürün bileşimindeki maddelerin miktarına göre sıralanması

Ürün, hayvansal bir madde içeriyorsa niteliğinin belirtilmesi (sığır eti, domuz eti, domuz yağı)

Ürünler eğer alkol içeriyorsa belirtilmesi

Ürünün minimum net ağırlığı

Üreticinin isim ve adresi

İthalatçının isim ve adresi (ithalat gerçekleştiğinde eklenebilir)

Son kullanma tarihi ve raf ömrü

Kamu İhaleleri

Malezya DTÖ'nün Kamu Alımları anlaşmasına dahil olmamıştır. Yabancı yatırımların teşvik edildiği öncelikli sektörler; yerel kaynakların değerlendirileceği endüstrilerdir. Malezya hükümetinin kamu alımlarında sistemi yerli firmalara öncelik tanıyacak şekilde düzenlenmiştir. Altyapı yatırımlarında Malezyalı bir yerli firma ile ortaklık şarttır. Yabancı firmalar kamu ihalelerine Maliye Bakanlığına kayıtlı iseler ve ortaklık payları %30'dan az ise katılabilirler

Malezya'nın, aralarında İslam Konferansı Örgütü ve ASEAN gibi kuruluşların da bulunduğu 25'ten fazla ülke ile geçerli olan Yatırım Garantisi Anlaşmaları; kamulaştırma ve millileştirme karşısında koruma, kamulaştırma durumunda acil ve yeterli düzeyde mali telafi, kar ve sermaye transferlerinde serbestlik garantilerini kapsamaktadır.

İşadamlarının Pazarda Dikkat Etmesi Gereken Hususlar

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

İş görüşmesi yaparken kartvizit alışverişi çok önemlidir. Kartvizitleriniz mümkünse kabartılmış biçimde ve İngilizce dilinde hazırlanmalıdır. Malezyalı iş adamlarının büyük bir kısmı Çinli oldukları için kartın diğer yüzünün Çince hazırlanmasında fayda vardır. Ayrıca altın rengi mürekkep kullanılması da kartvizitlerinizin daha fazla beğenilmesini sağlayacaktır. Kartvizitlerinizde eğitiminiz, profesyonel nitelikleriniz ve iş unvanınız gibi özelliklerin de yer alması önemlidir. Malezyalıların kartvizitlerinde bu yazıların hepsinin yer aldığını görülmektedir. Gerekli tanıştırmalar yapıldıktan sonra kartvizitinizi herkese sunmanız gerekmektedir. Kartvizitin iki elle birlikte sunulması nezaket göstergesidir. Kartvizitin karşı tarafça okunabileceği dilde olan kısmı uzatılmalıdır. Alıcı da kartviziti çift eliyle alacaktır. Ayrıca kartviziti birkaç saniye iyi bir şekilde inceledikten sonra kartı muhafaza yerine koyacaktır. Sizden de aynı şekilde bir hareket beklenmektedir. Kartviziti aldıktan sonra hemen acele bir şekilde arka cebinizdeki cüzdanıza koymanız, kişinin kartının üzerine de herhangi bir şey dökülmesi ve yazılması saygısızlık olarak nitelenebilir.

Malezya iş kültürü etnik Malaylardan gözle görülür bir farklılık gösteren Çin ve Hint kültürünün etkisi altında kalmıştır. Etnik kökenine bakılmaksızın bildikleri ve hoşlandıkları kişilerle iş yapmaktan hoşlanırlar. Karar verme sürecinden önce defalarca Malezya'ya seyahat etmeniz gerekebilir. Diğer kültürlerde olduğu gibi üretken ve kalıcı bir iş ilişkisi kurulabilmesi için uzun vadeli taahhütlerin olmasında fayda vardır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Malezya'ya giriş yapmak isteyen tüm yabancıların geçerli bir pasaportu ve pasaportunun geçerlilik süresinin 6 aydan az olmaması gerekmektedir.

Türk vatandaşları bakımından, umuma mahsus (lacivert renk) pasaporta sahip olanlar için, 3 aya kadar olan kalışlarda vize aranmamaktadır.

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri

Resmi tatiller

Yeni yıl	1 Ocak
İşçi Bayramı	1 Mayıs
Ulusal Bayram	31 Ağustos
Noel	25 Aralık

Değişken Tatil Günleri ise; Çin Noeli (iki gün), Good Friday, Vesak Day, Muharrem ayının ilk günü, Yang di-Pertuan Agong'un doğum günü, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Deepvali, Hz. Muhammed'in doğum günüdür.

Çalışma Saatleri

Kedah, Kelantan, ve Terengganu eyaletlerinde cuma günlerinin yanısıra perşembe öğleden sonraları da Müslüman kesim için haftalık tatil günlerindedir. Pazar günü ise bu eyaletlerde çalışma günüdür. Diğer eyaletlerde ise Cumartesi-Pazar tatili uygulaması vardır.

Resmi idari başkent Putrajaya ve başkent Kuala Lumpur'da ofisler 08:00 ila 17:30 arasında açıktır. Diğer eyaletlerde bu süre 08:00-17:00 olarak uygulanmaktadır. Resmi kurumların çalışma saatleri de sabah 9 ila akşam 5 arasındadır. Cuma günleri öğle yemeği paydosu Müslüman kesimin Cuma namazını kılabilmesi açısından saat 12:15'ten 14:45'e kadar verilmiştir.

Kullanılan Lisan

Bahasa Malaysia ülkenin milli ve resmi dilidir, fakat ticaret ve sanayide İngilizce yaygın olarak kullanılmaktadır. Ülkede Çin lehçelerinin (Cantones, Mandarin, Hakkinen) yanında, nüfusun %8'lik kısmını oluşturan Hintliler arasında da Tamil ve Punjabi dilleri konuşulmaktadır.

Ulaşım

Ülkenin uzaklığı ve Malezya ile Türkiye arasında düzenli taşımacılık seferlerinin olmamasından kaynaklanan nakliyedeki fiyat belirsizlikleri ihracatçılarımıza sorun yaratmaktadır. Ayrıca düzenli karşılıklı seferler de bulunmamaktadır. Singapur ve Akdeniz limanları arasında daha fazla taşımacılık

rahiyetlerinin bulunması ve Port Klang ya da Port Penang limanlarında boşaltma ve yükleme işlemlerinin Singapur'a oranla daha yavaş kalması nakliyede bu limanın tercih edilmesine neden olmaktadır. Deniz taşımacılığının yanısıra Malezya Hava Yollarının tarifeli seferleri sayesinde hava nakliyesi imkanı da mevcuttur. Türkiye ile Malezya arasında 1983 yılında imzalanmış olan hava ulaşırma ve deniz taşımacılığı anlaşmaları vardır.

Kuala Lumpur Uluslararası Havaalanı (KLIA) şehre yaklaşık 75 km uzaklıktadır. Havaalanı ile şehir arasında otobüs seferleri vardır ve bu seferler yaklaşık 1,5 saat sürmektedir. Havaalanında bulunan taksi şirketlerinden sabit fiyatlı kupon sistemi ile şehre ulaşım daha hızlı ve rahat olabilmektedir. Kuala Lumpur'da şehirçi ulaşım sistemi içinde metro ve raylı sistem yoğun olarak kullanılmaktadır. Şehirçi ulaşımında otobüsler tavsiye edilmemektedir. Bunun dışında taksiler ucuzdur. Taksimetre açılışı 2RM iken her 200 metrede 10 Sen (1RM=100Sen) ücretlendirme vardır. Telefon ile taksi çağırma durumunda ekstra 1RM ücretlendirme vardır. Buna karşın çoğunlukla yoldan çevirilen taksilerde taksi şoförleri taksimetreyi açmak istememekte ve pazarlık yapmaktadırlar.

Yerel Saat

Malezya GMT (Greenwich Mean Time)'in 7 saat ilerisindedir. Malezya'da yaz saati uygulaması yoktur. Bu sebeple Türkiye'de yaz saati uygulanırken 5 saat, uygulanmayan kış döneminde ise 6 saat ileridedir.

Yerel Ölçü Birimleri

Metrik sistem kullanılmaktadır. Bununla birlikte yerel ölçü birimleri de vardır.

1 pikul = 25 gangtan = 60,48 kg

1 koyan = 40 pikul = 2,419 ton

Telefon Kodları

Malezya'nın uluslararası kodu: 60

Kuala Lumpur : 3

Penang : 4

Ipoh : 5

Malacca : 6

Kota Kinabalu: 88

Kuching : 82

İklim

Ülkede iklim tropikaldır. Bütün mevsimlerde yağmur görmek mümkündür. Hava sıcaklıkları genellikle 22° C ile 38° C arasında değişmektedir. Nem dolayısı ile sıcaklık daha yüksek hissedilmektedir. Kapalı mekanlar ve taksiler klimalıdır.

Kuala Lumpur'da hava koşulları: En sıcak aylar Nisan ve Mayıs (22-38° C) iken en soğuk ay Aralık'dır (22-32° C).

En kuru ay: Haziran (99 mm ortalama yağış)

En yağışlı ay: Nisan (292 mm ortalama yağış)

(Yağışlar tehlikeli bir hal alıp ticareti etkileyebilmektedir.)

Genel Değerlendirme ve Öngörüler

Yaklaşık olarak 28 milyonluk nüfusu ile Malezya bulunduğu bölge itibari ile çok önemli bir konuma sahiptir. Uzun yıllar çeşitli Avrupa devletlerinin kolonisi olan ülkeye önce Portekizliler, daha sonra Hollandalılar ve en sonunda da İngilizler hakim olmuşlardır. 1957 yılında ise Malezya bağımsızlığını ilan etmiştir. Malezya'nın çok kültürlü bir toplum haline gelmesi de bu koloni dönemlerine dayanmaktadır. Demiryolu, liman gibi çeşitli alt yapı projelerinde yerli halkı çalıştıramayan İngilizler, Çinli ve Hintlileri ülkeye getirerek işçi olarak çalıştırmışlardır. Bu durum neticesinde aslında Malezyalı olmayan ama Malezya'da yaşamaya başlayan Malaylar haricinde Çinli ve Hintli olmak üzere büyük iki etnik grup ortaya çıkmıştır. Bağımsızlık kazanıldıktan sonra topluluklar barış içinde yaşamaya başlamasına rağmen Malaylar ve Borneo adasındaki Sabah ve Sarawak eyaletlerinde yaşayan yerli halk Malezya'nın gerçek sahipleri olarak görülmektedir. Nüfusun 2/3'ünü oluşturan ve "Bumiputera" denilen bu çoğunluk Müslüman'dır ve yönetimi elinde bulundurmaktadır. İrk itibari ile herhangi bir çatışma olmamasına karşın Bumiputera'ya çeşitli ayrıcalıklar tanınmıştır. Örneğin konut ve araba sahibi olunurken Bumiputera'nın %50'lilere varan indirimlerden yararlandığı öğrenilmiştir. Bunun yanında iş hayatında da çeşitli devlet yardımlarının Bumiputera'ya uygulandığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda Malezya'da devlet ile iş yapacak olan firmalarımızın Malaylar ile temasa geçmeleri yararlı olacaktır. Devlet ile iş yapan firmaların yöneticilerinin Malay olduğu göze çarpmaktadır.

Kamu yönetimi Müslüman Malaylarda iken nüfusun ¼'ünden fazlasını oluşturan Çinliler çoğunlukla ticaret ile ilgilenmişlerdir. Çinlilerin mütevazı söylemlerine göre Malezya'da ticaretin %40-50'si Çinlilerin kontrolündedir. Malaylar, Hintliler ve ticaretle ilgili diğer kişilerin ifadelerine göre ise ticaretin %75-80'i Çinlilerin kontrolündedir. Dolayısıyla Malezya ile ticari ilişki kurmak isteyen firmalarımızın karşılarında

Çinlileri bulacağı bilinmeli ve ona göre pozisyon almaları gerekmektedir.

Öte yandan ülkedeki üçüncü büyük toplum olan Hint kökenli vatandaşların ticarete büyük bir paylarının olmadığı görülmektedir. Hint Ticaret Odası'nın söylemlerine göre Hint asıllıların ticarete %1,5'lük bir payı vardır. Ticaretle nispeten az ilgilenen Malezya'daki Hint toplumunun genel olarak ekonomide hizmetler sektöründe iki ayrı şekilde faaliyet gösterdikleri gözlenmektedir. Bir kısım Hint asıllılar üniversite eğitimini tamamlayarak doktorluk, avukatlık gibi meslekler icra ederken diğer bir kesimin ise bazı şoförlük, temizlik hizmetleri, yardımcı hizmetler vs. gibi hizmetlerde yoğun olarak çalıştıkları görülmektedir.

Malezya'da ticari hayatın, özellikle ülkenin batı kesimi olarak ifade edebileceğimiz kuzeydeki Penang adasından başlayarak güneydoğru Perak, Selangor, Merkezi Federal Eyalet Kuala Lumpur, Johor gibi batı eyaletlerinde çok daha gelişmiş olduğu görülmektedir. Penang, Klang ve Johor ülkenin önemli liman şehirleri olup, dış ticaretin çok büyük bir bölümü bu limanlar üzerinden yapılmaktadır.

Malezya'da ülkenin batı tarafı ile doğu tarafı arasında altyapı, ticaret, gelişmişlik düzeyi, yatırım alanları gibi konularda farklılıklar olduğu görülmekte, batı tarafındaki eyaletlerin doğu tarafındaki eyaletlere göre çok daha gelişmiş oldukları gözlenmektedir. Doğa şartlarından dolayı ilk planda yerleşmeye elverişli olan batı kıyısı gelişmişlik bakımından da ön planda olmuştur. Anakara üzerinde bulunan yarımada'nın batı kıyısında kuzeyi güneye bağlayan otoban tamamlanmıştır. Doğu kıyısını batı kıyısına bağlayan yarımada'nın ortasında başkent Kuala Lumpur'dan da geçen otoban da tamamlanmıştır. Buna karşın yarımada'nın doğu kıyısında kuzeye doğru küçük bir kısım otoban yapılmasına karşın kıyı boyunca büyük bir bölümde henüz çalışmalar bütçe yetersizliğinden başlamamıştır. Hükümetin yap, işlet, devret şeklinde yapılacak tekliflere açık olduğu öğrenilmiştir.

Petrol, doğalgaz, palm yağı, orman alanları ve kauçuk ülkenin en önemli doğal kaynakları arasındadır. Petrolün ülke ihtiyacını karşılayacak düzeyde bulunması petrol ve petrol ürünlerindeki dışa bağımlılığı ortadan kaldırmakla beraber ülkenin genel itibarıyla fiyat düzeyinin düşük kalmasını da sağlamaktadır. Ülkede çıkarılan petrolün kalitesinin yüksek olması nedeniyle çıkarılan petrol ihraç edilmektedir. Ülkenin ihtiyacı olan petrol ise ucuz petrolün ithalatı ile karşılanmaktadır.

1997 yılındaki Asya ekonomik krizinin ardından ülkenin ulusal para birimi Ringgit 2 Eylül 1998 tarihinde ABD doları karşısında sabitlenmiş (3,8 Ringgit=1ABD\$) ve sabit kur rejimine geçilmiştir. Bu sistem 2005 yılına kadar sürdürülmüştür.

İşbirliği, ülkeye yatırım yapılması, ülkenin ihracatının artırılması konusunda çok istekli olan Malezya, aynı istek ve arzuyu ithalat konusunda göstermemektedir. İhracat için gerekli olan ham madde ve ara malların ithalatında ise hükümet vergi indirim ve istisnaları uygulamaktadır.

Kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri gibi özel sektör temsilcileri de aynı şekilde ülkemiz hakkında çok olumlu düşüncülerini ifade etmekte, ülkemizle ticaret konusunda birçok ortak noktanın bulunabileceğini belirtmektedirler. Özel sektör temsilcileri direkt olarak sektör bazında ülkemizdeki kurumlara ve firma temsilcileri ile bire bir temasa geçmek istediklerini beyan etmektedirler. Sektörel bazda ne alınıp ne satılabileceği konularında özel sektörümüzün temsilcileri ile aracısız olarak ve doğrudan ticarete ve alışverişe yönelik olarak temas gerçekleştirmek istediklerini belirtmektedirler.

Özel sektör temsilcilerinin önemle üzerinde durdukları konu, ticari ilişkilerinin uzun süreli ilişkilere dayanıyor olması gerekliliğidir. Fiyat, kalite, sevkiyat, karşılıklı kazanım, ödeme gibi önemli ticari ilişkilerin yanı sıra, uzun ve sürekli iş ortaklığı kurulması temel olarak esas alınmaktadır. Bu itibarla, Türk firmalarıyla çalışmak istediklerini beyan ederken özellikle bu konular hakkındaki düşüncelerini de açıklamayı ihmal etmemişlerdir. Malezya iş kültüründe bu noktaya çok büyük önem verildiği gözlemlenmiştir.

Malezya'da günlük ticari hayatın çok canlı ve hareketli olduğu görülmekte, alışveriş merkezleri, süper marketler, hiper marketler ve diğer alışveriş yerlerinin genel itibarıyla çok kalabalık olduğu, bu kalabalığın hafta sonları ve resmi tatillerde daha arttığı görülmektedir. Genel fiyat seviyesi ülkemizle kıyaslandığında Malezya daha ucuz kalmakta, bazı ürünlerde fiyatlar ülkemize göre yarıya kadar düşmektedir. Bunun sebepleri arasında petrolün ülkede çıkarılması, enerjinin ucuz olması, enflasyon oranının düşük seyretmesi, ekonominin güçlü olması, işgücü maliyetlerinin nispeten düşük olması gibi sebepler sayılabilir.

Japonya, Amerika, Singapur ve gibi ülkelerden yüklü miktarlarda ithalat yapmalarına karşılık, ülkemizden yapılan ithalat miktarı Malezya'nın ithalat potansiyelini düşündüğümüzde çok sınırlı kalmaktadır. Bu durumun en büyük sebebi olarak Türkiye'nin Malezya'daki promosyon eksikliği ifade edilmektedir. Malezyalılar çoğunlukla ülkemiz hakkında olumlu düşüncelere sahip olmasına karşın ticari anlamda ülkemiz hakkında yeterli bilgiye sahip değildirler. Ürünlerimiz Malezya pazarında yeterince tanınmamaktadır. Türk ürünlerinin çeşitliliği ve kalitesinin bilinmemesi öncelikle karşılaşılan sorunlardan biridir. Bu yüzden mallarımızın tanıtımı için özel tanıtım programları düzenlenmesi ve bu ülkede ürün ve ülke tanıtımına yönelik fuarlara düzenli olarak katılması gerekmektedir. Alışveriş merkezlerinde örnek olarak gıda ürünlerinde ürünü tattırmaya yönelik küçük standların açılmasının bile etkili bir tanıtım aracı olabileceği gözlenmiştir. Malezya'da bulunan Türk firmalarının küçük ölçekli firmalar olması nedeniyle bu tür tanıtımların bile yapılmadığı gözlenmiştir.

Malezya'da Türk malları tanınmadığı için Türk mallarına karşı olumlu ya da olumsuz bir ön yargı bulunmamaktadır. Eşarp ve seccade gibi bazı mallarda Türk ürünlerinin kaliteli olduğu imajı yerleşmiştir. Buna karşın Türkiye'deki büyük ölçekli firmaların Malezya pazarına henüz doğrudan girmedikleri dikkati çekmektedir. Malezya'daki az sayıdaki Türk girişimcisi kendi imkanları ile Türk mallarını pazara sokmaya çalışmaktadır. Bu durum Türk mallarının tanıtım ve promosyon faaliyetlerinin en düşük seviyede kalmasına yol açmaktadır. Büyük ölçekli firmalarımızın Malezya pazarına şube açarak ya da acente vasıtası ile girmesi Türk ürünlerinin tanıtımına katkı sağlayacaktır. Ayrıca markalı ürünler ile pazara girmek Türk Mali imajının oluşmasına yardımcı olacaktır.

Uzakdoğu ülkelerine ihracatta nakliyenin uzun sürmesi ve düzenli seferlerin olmaması nedeniyle bir

sorun olarak görünmesine rağmen bazı fırsatlar da sunduğu görülmektedir. Malezya'dan gemilerin Türkiye'ye giderken dolu gittikleri dönerken ise boş geldikleri öğrenilmiştir. Bu sebeple Türkiye'den Malezya'ya mal gönderirken gelişe göre %70-80 daha ucuza mal gönderilebildiği öğrenilmiştir. Bunun yanında Türkiye'nin örneğin İspanya'ya göre %60-70 daha ucuza nakliye yapabildiği ifade edilmiştir.

Malezya'ya özellikle gıda ürünleri satarken ambalaja dikkat etmek gerekmektedir. İklim genellikle nemli olduğu için ürünlerin korunabilmesi için vakumlu ambalaj yapılarak ürünün hava ile temasının en düşük düzeye indirilmesi önemlidir. Tüketicilerin de ambalaja çok dikkat ettikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca son yıllarda artan sağlık konularındaki duyarlılık sebebiyle ürün üzerinde mutlaka besin değerlerinin belirtilmesi gerekmektedir.

Son yıllarda Malezya özellikle biyoteknoloji ve tarım konularına çok büyük önem vermekte ve bu konulara odaklanmaktadır. Malezya bunu yaparken bilgi iletişim teknolojilerinden daha fazla yararlanmaya ve bunlar arasında bir bağlantı kurmaya çalışmaktadır.

Dünya nüfusunun yaklaşık yarısının Asya'da yaşadığı düşünülürse Malezya'nın gerek Müslüman kimliği gerek bölgedeki stratejik konumu ve gerekse de ülkemizle çok daha fazla ticaret yapma isteği göz önüne alınarak hem kamu hem de özel sektör açısından bu ülke ile olan ilişkilerin daha üst seviyelere çıkarılması önem arz etmektedir.

► Tarım ve Gıda Ürünleri İhraç Potansiyelimiz

MALEZYA'YA İHRAÇ POTANSİYELİ OLAN TARIM VE GIDA SANAYİ ÜRÜNLERİ

TÜTÜN

Malezya'da 2008 rakamlarına göre toplam nüfusun %21,2'si tütün mamullerini düzenli olarak kullanmaktadır. Bu oran erkeklerde %40,2'ye çıkarken, kadınlarda sadece %1,8'dir. 2003 yılında toplam nüfusun tütün mamullerini kullanma oranı %22,3 iken hükümetin çeşitli kampanyaları ve vergi artırımları neticesinde 2008 yılına kadar sürekli bir azalma meydana gelmiştir. Önümüzdeki dönemde de bu oranın düşmeye devam etmesi beklenmektedir.

Hükümet son olarak 2008 yılındaki vergi artırımları yapmış ve 2004 yılından 2008 yılına kadarki vergi artırım oranı %380 olmuştur. Hükümet sigara tüketimini azaltmak için her türlü sigara reklamını yasaklamıştır. Bar, disco gibi eğlence mekanları haricindeki tüm kapalı alanlarda sigara kullanımı yasaktır. Hükümet ayrıca tüm sigaralar için minimum taban fiyatı belirleme çabası içindedir.

2010 yılında ASEAN Serbest Ticaret Alanının faaliyete geçmesiyle birlikte tütün ürünlerindeki gümrük vergileri düşecektir. Malezya'daki rekabetin artması neticesinde yerli üreticilerin bir kısmının üretim çekilmesi ve yerli üretim miktarının düşmesi beklenmektedir. İç piyasadaki tütün fiyatlarında da yarı yarıya bir düşüş beklenmektedir.

ZEYTİNYAĞI

Kalp-damar hastalıkları, hipertansiyon ve benzeri hastalıklar ülkede yaşanan en önemli sağlık sorunlarıdır. Birinci sırada ölüm nedenini oluşturan kalp hastalıklarının sağlıksız beslenme, obezite, stres ve genetik yapıyla ilgili olduğu bilinmektedir. Bu nedenle Malezya gıda üreticileri kullanılan yağ konusunda oldukça hassas davranmakta sıvı yağları katı yağlara tercih etmektedir. Zeytinyağının gerek Akdeniz tipi beslenmenin temel taşlarından biri olması gerekse kalp ve damar hastalıklarına olumlu katkıları nedeniyle Malezya pazarında önem kazanacak ürünlerden biri olduğu düşünülmektedir.

Ülkemiz İtalya, İspanya ve ABD'nin ardından Malezya zeytinyağı pazarında dördüncü önemli tedarikçi konumunda bulunmakta olup, sağlıklı tüketim eğilimleri sonucu zeytinyağı pazarının hızla genişlediği görülmektedir. Pazarda en çok satılan ürünleri İtalyan markaları ve daha ucuz olan İspanyol markaları oluşturmaktadır.

Malezya'nın 2004/08 döneminde zeytinyağı ithalatı yıllık ortalama %23 artmıştır. Zeytinyağı iç tüketimi 2009 yılında hacim olarak %4, değer olarak %4,5 oranında büyümüştür. Malezya pazarında zeytinyağının payı düşük olsa da en dinamik ürün olarak göze çarpmaktadır. Önümüzdeki dönemde de tüketimin diğer yağlara göre daha hızlı artması ve 2014 yılına kadar hacim olarak yıllık ortalama %4,2, değer olarak %8,7 büyümesi beklenmektedir.

Bitkisel yağlar sektörü içinde ülkede son yıllarda ithalatta ve tüketimde görülen bu hızlı artışın en önemli nedeni, sağlıklı bir gıda olduğu imajının toplumda yaygınlaşarak evde kullanımının artmasıdır. Özellikle yüksek kalitesi ve kendine özgü aromasıyla sızma zeytinyağının popüleritesi giderek artış göstermektedir.

KURU MEYVELER

Kuru meyvelerde Malezya'da üretimi yapılan tropik meyvelerden muz, mango, ananas gibi ürünler çeşitli şekillerde kurularak değerlendirilmektedir.

Ülkemiz ihracatı açısından önem taşıyan ürünlerden Malezya'nın ithal ettiği en önemli ürün kuru üzumdür. Malezya'nın kuru üzüm ithalatı 5 milyon doların üzerindedir. Ülkemiz için önem taşıyan diğer iki kuru meyve olan kuru kayısı ve kuru incir ithalatı ise oldukça sınırlı olup bu iki ürün Malezya'da yeterince tanınmamaktadır. Malezya'nın 300 bin dolarlık kuru kayısı ithalatının neredeyse tamamı Türkiye'den yapılmaktadır.

Özellikle kuru üzümün kullanılabileceği alanlardan olan unlu mamuller sektöründeki pasta ve keklerin

önümüzdeki dönemde daha da popüler olması beklenmektedir. Bu bağlamda, kuru meyveler ihracatımızda artış kaydedilebileceği düşünülmektedir.

SERT KABUKLU MEYVELER

Malezya'da sert kabuklu meyvelerde kaju ve yer fıstığının üretimi bulunmaktadır. Ülkemiz ihracatı açısından önem taşıyan ürünlerde üretimi bulunmamaktadır. Sert kabuklu meyvelerden kaju ve yer fıstığının üretimi de düşük düzeydedir. Malezya'da 13 000 ton civarında kaju ve 6 000 ton civarında da yer fıstığı üretilmektedir. Üretilen yer fıstığının tamamı kuruyemiş olarak tüketilmekte yağ sanayinde değerlendirilmemektedir.

Fındık içeren çikolatalı ürünler marketlerde bulunmaktadır. Özellikle Avrupa menşeli çikolatalı ürünlerde ve Malezya'da üretilen bir kısım çikolatalı mamüller fındık kullanılmış olarak marketlerde satılmaktadır.

UN

Ekmekçi mamulleri, Malezya'da kahvaltılarda ve ara öğünlerde en popüler ürünlerdir. Pasta ve keklerin hazır gıda olarak görülmesi nedeniyle önümüzdeki dönemde daha da popüler olması beklenmektedir.

Malezya'da ekmek, pasta ve keklerden oluşan ekmekçi mamullerinin toplam satış hacmi 2009 yılında 1,55 milyar RM'ye ulaşmıştır. 2014 yılına kadar bu ürünlerin toplam satış hacminin 1,65 milyar RM'ye ulaşması beklenmektedir. 2004/09 döneminde değer olarak yıllık ortalama %3 büyüyen ekmekçi mamulleri satış hacminin, küresel kriz nedeniyle tasarruf eğiliminin artması ve hammadde fiyatlarındaki artış nedeniyle 2009/14 döneminde yıllık ortalama %1,3 artması beklenmektedir. Miktar olarak 2009 yılında ekmekçi mamulleri 196.500 ton tüketilirken bunun 132.800 tonunu ekmek oluşturmuştur.

Beyaz ekmek Malezya pazarında en çok tüketilen ekmek çeşididir. 2004 yılında %70 olan bu pay giderek artan sağlıklı beslenme duyarlılığı neticesinde kepekli ekmek tüketiminin artmasıyla 2009 yılında %67'ye düşmüştür. Kepekli ekmek tüketimi ise aynı dönemde %20'den %25,5 paya yükselmiştir.

BAKLİYAT

Nohut (gtip:071320)

Malezya 2008 yılı itibarıyla 1,9 milyon dolarlık nohut ithal etmiş olmakla beraber girişimlerde bulunulduğu takdirde gelecekte gelişme gösterebilecek bir pazar konumundadır. Malezya sadece kendi iç pazarı açısından değil aynı zamanda bölgede bulunan ve halen bakliyat ithalatları oldukça düşük bulunan Endonezya, Filipinler, Tayland ve Singapur gibi ülke pazarlarına giriş için de önem taşımaktadır. Nohutta Malezya pazarının gerek ülkemiz ihracatçıları ve gerekse diğer ülke ihracatçılarınca yeterince önemsenmeyişi nedeniyle ülkenin nohut ithalatı bugüne kadar önemli miktarlara ulaşmamış ve pazarın büyüklüğü sınırlı kalmıştır. Malezya nohut ithalatını başta Hindistan olmak üzere Türkiye, Avustralya ve Myanmar'dan karşılamaktadır. Ülkemiz nohut ihracatında özellikle kalite yönüyle bu ülkelerin her biri ile rekabet edebilecek durumdadır. İhracatçılarımızın ilgi göstermesi durumunda Malezya pazarına girişte mesafe dışında ülkemiz nohutları için önemli bir engel de bulunmamaktadır.

Mercimek (gtip:071340)

Nohutta olduğu gibi mercimekte de Malezya pazarı bugün için sınırlı büyüklükte olmasına rağmen gelecek vaat eden bir pazar görünümündedir. Malezya'nın 2008 yılı itibarıyla mercimek ithalatı 1,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup ithalatın önemli bir kısmını kırmızı mercimekler oluşturmakta yeşil mercimek ithalatları sınırlı kalmaktadır. Son yıllarda Malezya mercimek ithalatının yarısından fazlasını ülkemizden yapmakta olup ülkemize en yakın rakip olarak Myanmar bulunmaktadır. Malezya pazarı ülkemiz mercimek ihracatı açısından bölgedeki diğer ülke pazarlarına giriş için de büyük önem taşımaktadır. İhracatçılarımızca ilgi gösterilmesi durumunda mercimekte de gelişme göstermesi beklenen bir pazar konumunda olan Malezya'da, şu anda pazarda önemli bir rakibimiz bulunmamaktadır. Özellikle Kanada'nın Malezya pazarına henüz yeterince girmemiş olması ülkemiz için avantaj kabul edilmektedir.

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Endüstriyel Bitkiler	2401	Tütün	206,5	6,5	401,3	1,7	-43,2	6	-	-	Endonezya(%19), ABD(%18,8), Brezilya(%12,6), Hindistan(%11,5), Türkiye(%8,6)	MFN (%5 + 40RM/kg)
Bakliyat	0713	Bakliyat	206,5	2,2	276,0	0,89	3,4	58	-	-	Myanmar (%38,5) Avustralya (%19) Çin (%13,2) Tayland (%5,3) Hindistan (%4,2)	MFN=0
Un	1101	Un	65,8	3,1	599,6	1,35	-7,3	-11	-	-	Avustralya (%56,2) Singapur (%11,9) Arjantin (%7,2) Türkiye (%7,2) ABD (%5,3)	MFN=0
Sert Kabuklu Meyveler	080222	Fındık	52,1	1,4	892,3	0,13	31,7	-34	-	-	Türkiye (%49) ABD(%25,5) Avustralya (%13) İtalya (%8,1) İspanya (1,8)	MFN=0
Kuru Meyveler	080620	Kuru üzüm	1,5	0,293	417,6	0,46	-59,2	19	-	-	ABD (%56,8) Hindistan (%10,9) Türkiye (%10,6) İran (%7) G. Afrika (%5,4)	MFN=0
Kuru Meyveler	081310	Kuru Kayısı	5,9	0,555	350,6	0,1	15,9	-8	-	-	Türkiye(%81), Mısır(13,7), Çin(%1,9), BAE(%1,9), Avustralya(%0,4)	MFN (%5), ASEAN, G.Kore, Çin, Japonya (%0)
Bitkisel Yağlar	1509	Zeytinyağı	0,263	0,234	64,2	0,06	20,4	-8	-	-	İtalya (%49,1) İspanya (%20,5) Türkiye (%9) İsviçre (%7,9) ABD (%6,1)	MFN=0

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 0 aylıktır.

Bakliyat

Nohut (gtip:071320)

Malezya 2009 yılı itibariyle 4,2 milyon dolarlık nohut ithal etmiş olmakla beraber girişimlerde bulunulduğu takdirde gelecekte gelişme gösterebilecek bir pazar konumundadır. Malezya sadece kendi iç pazarı açısından değil aynı zamanda bölgede bulunan ve halen bakliyat ithalatları oldukça düşük bulunan Endonezya, Filipinler, Tayland ve Singapur gibi ülke pazarlarına giriş için de önem taşımaktadır. Nohutta Malezya pazarının gerek ülkemiz ihracatçıları ve gerekse diğer ülke ihracatçılarına yeterince önemsenmeyişi nedeniyle ülkenin nohut ithalatı bugüne kadar önemli miktarlara ulaşamamış ve pazarın büyüklüğü sınırlı kalmıştır. Malezya nohut ithalatını başta Hindistan olmak üzere Türkiye, Avustralya ve Myanmar'dan karşılamaktadır. Ülkemiz nohut ihracatında özellikle kalite yönüyle bu ülkelerin her biri ile rekabet edebilecek durumdadır. İhracatçılarımızın ilgi göstermesi durumunda Malezya pazarına girişte mesafe dışında ülkemiz nohutları için önemli bir engel de bulunmamaktadır.

Mercimek (gtip:071340)

Nohutta olduğu gibi mercimekte de Malezya pazarı bugün için sınırlı büyüklükte olmasına rağmen gelecek vaat eden bir pazar görünümündedir. Malezya'nın 2009 yılı itibariyle mercimek ithalatı 3,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiş olup ithalatın önemli bir kısmını kırmızı mercimekler oluşturmakta yeşil mercimek ithalatları sınırlı kalmaktadır. Son yıllarda Malezya mercimek ithalatının yarısından fazlasını ülkemizden yapmakta olup ülkemize en yakın rakip olarak Myanmar bulunmaktadır. Malezya pazarı ülkemiz mercimek ihracatı açısından bölgedeki diğer ülke pazarlarına giriş için de büyük önem taşımaktadır. İhracatçılarımızca ilgi gösterilmesi durumunda mercimekte de gelişme göstermesi beklenen bir pazar konumunda olan Malezya'da, şu anda pazarda önemli bir rakibimiz bulunmamaktadır. Özellikle Kanada'nın Malezya pazarına henüz yeterince girmemiş olması ülkemiz için avantaj kabul edilmektedir.

Endüstriyel Bitkiler

TÜTÜN

Malezya'da 2008 rakamlarına göre toplam nüfusun %21,2'si tütün mamullerini düzenli olarak kullanmaktadır. Bu oran erkeklerde %40,2'ye çıkarken, kadınlarda sadece %1,8'dir. 2003 yılında toplam nüfusun tütün mamullerini kullanma oranı %22,3 iken hükümetin çeşitli kampanyaları ve vergi artırımları neticesinde 2008 yılına kadar sürekli bir azalma meydana gelmiştir. Önümüzdeki dönemde de bu oranın düşmeye devam etmesi beklenmektedir.

Hükümet son olarak 2008 yılındaki vergi artırımları yapmış ve 2004 yılından 2008 yılına kadarki vergi artırım oranı %380 olmuştur. Hükümet sigara tüketimini azaltmak için her türlü sigara reklamını yasaklamıştır. Bar, disco gibi eğlence mekanları haricindeki tüm kapalı alanlarda sigara kullanımı yasaktır. Hükümet ayrıca tüm sigaralar için minimum taban fiyatı belirleme çabası içindedir.

2010 yılında ASEAN Serbest Ticaret Alanının faaliyete geçmesiyle birlikte tütün ürünlerindeki gümrük vergileri düşecektir. Malezya'daki rekabetin artması neticesinde yerli üreticilerin bir kısmının üretimden çekilmesi ve yerli üretim miktarının düşmesi beklenmektedir. İç piyasadaki tütün fiyatlarında da yarı yarıya bir düşüş beklenmektedir.

Kuru Meyveler

Kuru meyvelerde Malezya'da üretimi yapılan tropik meyvelerden muz, mango, ananas gibi ürünler çeşitli şekillerde kurutulmuş olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemiz ihracatı açısından önem taşıyan ürünlerden Malezya'nın ithal ettiği en önemli ürün kuru üzündür. Malezya'nın kuru üzüm ithalatı 5 milyon doların üzerindedir. Ülkemiz için önem taşıyan diğer iki kuru meyve olan kuru kayısı ve kuru incir ithalatı ise oldukça sınırlı olup bu iki ürün Malezya'da yeterince tanınmamaktadır. Malezya'nın 300 bin dolarlık kuru kayısı ithalatının neredeyse tamamı Türkiye'den yapılmaktadır.

Özellikle kuru üzümün kullanılabileceği alanlardan olan unlu mamuller sektöründeki pasta ve keklerin önümüzdeki dönemde daha da popüler olması beklenmektedir. Bu bağlamda, kuru meyveler ihracatımızda artış kaydedilebileceği düşünülmektedir.

Sert Kabuklu Meyveler

Malezya'da sert kabuklu meyvelerde kaju ve yer fıstığının üretimi bulunmaktadır. Ülkemiz ihracatı açısından önem taşıyan ürünlerde üretimi bulunmamaktadır. Sert kabuklu meyvelerden kaju ve yer fıstığının üretimi de düşük düzeylerde. Malezya'da 13 000 ton civarında kaju ve 6 000 ton civarında da yer fıstığı üretilmektedir. Üretilen yer fıstığının tamamı kuruyemiş olarak tüketilmekte yağ sanayinde değerlendirilmemektedir.

Fındık içeren çikolatalı ürünler marketlerde bulunmaktadır. Özellikle Avrupa menşeli çikolatalı ürünlerde ve Malezya'da üretilen bir kısım çikolatalı mamüller fındık kullanılmış olarak marketlerde satılmaktadır.

Un

Ekmekçi mamulleri, Malezya'da kahvaltılarda ve ara öğünlerde en popüler ürünlerdir. Pasta ve keklerin hazır gıda olarak görülmesi nedeniyle önümüzdeki dönemde daha da popüler olması beklenmektedir.

Malezya'da ekmek, pasta ve keklerden oluşan ekmekçi mamullerinin toplam satış hacmi 2009 yılında 1,55 milyar RM'ye ulaşmıştır. 2014 yılına kadar bu ürünlerin toplam satış hacminin 1,65 milyar RM'ye ulaşması beklenmektedir. 2004/09 döneminde değer olarak yıllık ortalama %3 büyüyen ekmekçi mamulleri satış hacminin, küresel kriz nedeniyle tasarruf eğiliminin artması ve hammadde fiyatlarındaki artış nedeniyle 2009/14 döneminde yıllık ortalama %1,3 artması beklenmektedir. Miktar olarak 2009 yılında ekmekçi mamulleri 196.500 ton tüketilirken bunun 132.800 tonunu ekmek oluşturmuştur.

Beyaz ekmek Malezya pazarında en çok tüketilen ekmek çeşididir. 2004 yılında %70 olan bu pay giderek artan sağlıklı beslenme duyarlılığı neticesinde kepekli ekmek tüketiminin artmasıyla 2009 yılında %67'ye düşmüştür. Kepekli ekmek tüketimi ise aynı dönemde %20'den %25,5 paya yükselmiştir.

Zeytinyağı

Kalp-damar hastalıkları, hipertansiyon ve benzeri hastalıklar ülkede yaşanan en önemli sağlık sorunlarıdır. Birinci sırada ölüm nedenini oluşturan kalp hastalıklarının sağlıksız beslenme, obezite, stres ve genetik yapıyla ilgili olduğu bilinmektedir. Bu nedenle Malezya gıda üreticileri kullanılan yağ konusunda oldukça hassas davranmakta sıvı yağları katı yağlara tercih etmektedir. Zeytinyağının gerek Akdeniz tipi beslenmenin temel taşlarından biri olması gerekse kalp ve damar hastalıklarına olumlu katkıları nedeniyle Malezya pazarında önem kazanacak ürünlerden biri olduğu düşünülmektedir.

Ülkemiz İtalya, İspanya ve ABD'nin ardından Malezya zeytinyağı pazarında dördüncü önemli tedarikçi konumunda bulunmakta olup, sağlıklı tüketim eğilimleri sonucu zeytinyağı pazarının hızla genişlediği görülmektedir. Pazarda en çok satılan ürünleri İtalyan markaları ve daha ucuz olan İspanyol markaları oluşturmaktadır.

Malezya'nın 2004/08 döneminde zeytinyağı ithalatı yıllık ortalama %23 artmıştır. Zeytinyağı iç tüketimi 2009 yılında hacim olarak %4, değer olarak %4,5 oranında büyümüştür. Malezya pazarında zeytinyağının payı düşük olsa da en dinamik ürün olarak göze çarpmaktadır. Önümüzdeki dönemde de tüketimin diğer yağlara göre daha hızlı artması ve 2014 yılına kadar hacim olarak yıllık ortalama %4,2, değer olarak %8,7 büyümesi beklenmektedir.

Bitkisel yağlar sektörü içinde ülkede son yıllarda ithalatta ve tüketimde görülen bu hızlı artışın en önemli nedeni, sağlıklı bir gıda olduğu imajının toplumda yaygınlaşarak evde kullanımının artmasıdır. Özellikle yüksek kalitesi ve kendine özgü aromasıyla sızma zeytinyağının popüleritesi giderek artış göstermektedir.

► Sanayi Ürünleri ve Hizmetler İhraç Potansiyelimiz

EV TEKSTİLİ

Malezya ev tekstili ve dekoratif kumaşlar sektörü satışları 2008 yılında %1,4 büyüyerek 268,6 milyon RM'den 272,3 milyon RM'ye yükselmiştir. Sektördeki satışlar 2003-08 döneminde yıllık ortalama %3,9 artmıştır. Sektörün yıllık ortalama %2 büyümesi ve 2013 yılında sektördeki satışların 300,1 milyon RM'ye ulaşması beklenmektedir. İç piyasadaki en büyük firmalar IKEA, Macy, Kamdar ve Fella Design adlı firmalardır.

Tüketicilerde son dönemlerde yenilikçi tasarımlara yoğun bir ilgi ve farkındalık vardır. Artan orandaki fuar, sergi ve tanıtım faaliyetleriyle pazarda rekabet artmıştır. Sektörde Noel, Çin Yeni Yılı ya da bayramlar gibi zamanlarda satışlar önemli ölçüde artış göstermektedir.

HALI

Malezya halı ve diğer yer kaplamaları sektörü satışları 2008 yılında %3,4 büyüyerek 192,9 milyon RM'den 199,4 milyon RM'ye yükselmiştir. Sektördeki satışlar 2003-08 döneminde yıllık ortalama 7,3 artmıştır. Sektörün yıllık ortalama %5,2 büyümesi ve 2013 yılında sektördeki satışların 256,5 milyon RM'ye ulaşması beklenmektedir.

Malezya'daki tüketiciler halı ve diğer yer kaplamalarını geleneksel olarak evlerinde temel yer kaplaması olarak görmemektedirler. Buna karşın son yıllarda ofis yer kaplamalarında halı kullanımı çok yaygınlaşmaya başlamıştır. Malezya'da sektörün büyümesinin en büyük sebebi bu eğilimdir.

OTOMOTİV ANA VE YAN SANAYİ (Ana sanayi gtip: 8701, 8702, 8703, 8704, 8705) (Yan sanayi gtip: 4011, 4012, 4013, 40169930, 40169952, 681310, 7007, 700910, 8407, 8408, 8409, 841330, 841581, 841582, 841583, 842123, 842131, 8482, 8483, 8484, 8507, 8511, 8512, 8706, 8707, 8708, 940120)

Malezya Oto Ana Sanayi Pazarı

Malezya otomotiv sanayisinde önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Yerli düşük fiyatlı otomobil firmaları, Proton ve Perodua, uluslararası pazarda diğer markalarla rekabet edecek duruma gelmiştir.

Bununla birlikte Malezya'da otomotiv sektörü özel olarak korunmaktadır. Malezya'nın en yüksek gümrük vergisi uyguladığı malları, otomobiller oluşturmaktadır. Ancak oto yan sanayi çok fazla gelişmemiştir. Malezya otomobil piyasasının talepleri yaklaşık %50'si Proton ve %25'i Perodua firmaları tarafından karşılanmaktadır. Her iki firma da Japon otomotiv firmaları ile ortak olup, Japon teknolojisi ile Malezya'da üretim yapmaktadırlar.

Ülkede monte edilen otomotiv ürünleri şu şekildedir: Proton, Perodua, Atos, Matrix, Land Rover, BMW, NAZA, Peugeot, Citra, Honda ve Toyota'nın çeşitli modelleri, Volvo, Mercedes ve Hyundai.

2008 yılında ülkede üretilen yolcu ve ticari araç sayısı, bir önceki yıla göre %20,2 oranında artarak, 530.810 adet olmuştur. Yolcu araçlarının üretimi, 2007 yılına göre %20,2, ticari araçların ise %20,5 oranında artmıştır.

Yolcu aracı segmentinde yerli üretim %23,7 oranında artarak, 332.490 adete yükselmiştir. Ülkede monte edilen araç sayısı da %11,6 artarak, 152.022 adet olarak kaydedilmiştir. Yolcu aracı segmentinde yerli araç üreticilerinin payı %66,7'den %68,6'ya çıkmıştır.

Ticari araç segmentinde ise yerli üretim %24,3 oranında azalarak, 5.699 adete düşmüştür. Monte araç sayısı %31,3 artarak 40.692 adet gerçekleşmiştir.

Ülkenin motorlu taşıtlar üretim kapasitesi, 2008 yılında 963.300 adet olarak öngörülmüş ve sene sonunda %55,1'lik kapasite erişim oranı yakalanmıştır. 2007'de bu oran %45,9 olarak ölçülmüştür. ,

Motorlu taşıtların satışı, 2008 yılında, 2005 yılında bu yana en yüksek satış rakamına ulaşarak, 548.115 adet olarak kaydedilmiştir. 2007 yılının satış adeti 487.176'dır. Satış değeri, %19,8'lik artış ile 4,7 Milyar dolara çıkmıştır. Araba satışlarındaki bu artış özellikle senenin ilk yarısında Proton ve Perodua markalarının yeni modellerini piyasaya sürmesinden kaynaklanmıştır. Ayrıca senenin ikinci yarısı ile karşılaştırıldığında da kredi alma olanakları ve faiz oranlarının cazip olduğu görülmektedir.

Yolcu taşıtı satışları, 2008 yılında toplam motorlu taşıt satışının %90,8'ini oluşturmuştur. Yerli araçlar pazarı elinde tutmaya devam etmiş ve 2008 yılında bir önceki yıla göre %9,3 oranında artarak, 310.535 adet satılmıştır. Yabancı araç satışları da %17,8 oranında artarak, 186.927 adete çıkmıştır.

Motorlu taşıtların 2008 yılında yaratmış olduğu istihdam %14,9 oranında artarak 25.038 kişiye yükselmiştir.

2008 yılında otomotiv sektöründe yapılması kabul edilen 48 projenin yatırım değeri 450 Milyon dolar olmuştur. Sektöre yapılan yatırımların sayısı bir önceki yıla göre %33, yatırımların değeri ise %334 artmıştır. Gerçekleştirilen yatırımların %92,4'ü yerli projelerden gelmektedir. Yabancı yatırımı ise 34 Milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Sektörün ihracatı, 2008 yılında %12,1 artmış ve 260 Milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın en çok yapıldığı ülkeler ise 28,6 Milyon dolar ile Çin, 22,3 Milyon dolar ile İran, 20,7 Milyon dolar ile Tayland, 19,6 Milyon dolar ile İngiltere ve 19 Milyon dolar ile Endonezya olmuştur.

Sektörün ithalatı ise 2008 yılında bir önceki yıla göre %34 artmış ve 2,16 Milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatın en çok yapıldığı ülkeler sırasıyla Japonya (780 Milyon dolar), Tayland (263 Milyon dolar), Almanya (240,5 Milyon dolar), Endonezya (47 Milyon dolar) ve İngiltere (21 Milyon dolar) olmuştur.

Motorlu Taşıtlar ve Motosiklet Yan Sanayi

2008 yılı sonu itibariyle ülkede 690 otomobil ve 110 motosiklet parçası üreticisi bulunmaktadır. Bunların 226'sı Proton tedarikçisi, 160'ı da Perodua tedarikçisidir. Sektörde hizmet veren şirketlerin %75'i yerlidir. Otomobil parça ve aksesuarlarının 2007 satış miktarı 1,65 Milyar dolar iken, 2008 yılındaki satışı 1,92 Milyar dolara ulaşmıştır.

İhracat değeri bir önceki yıla göre %11 oranında azalarak, 720 Milyon dolara düşmüştür. Ana ihracat merkezleri Endonezya (91 Milyon dolar), Tayvan (81 Milyon dolar), Tayland (80 Milyon dolar), Singapur (62 Milyon dolar) ve Japonya (48 Milyon dolar) olmuştur. İthalat ise %8,9 azalarak, 1,23 Milyar dolara düşmüştür. Ana ithalat merkezlerinin başında 510 Milyon dolar ile Tayland gelmektedir. Bu ülkeleri 300 Milyon dolar ile Japonya, 131 Milyon dolar ile Endonezya, 92 Milyon dolar ile Almanya ve 51 Milyon dolar ile Çin takip etmektedir.

TAKIM TEZGAHLARI

Takım tezgahları, metalleri çeşitli yollarla işleyen ve imalat sanayinin ana girdilerinden birini oluşturan makine ve ekipmanlardır. Sektörün ürünleri başlıca iki kategoriye ayrılmaktadır:

- i) Talaşlı İşleme Tezgahları.
- ii) Metal Şekillendirme Tezgahları.

Talaşlı işleme tezgahları arasında yer alan başlıca ürünler: Lazer, foton, ultrasonik, elektro-erozyon yöntemiyle maddeleri aşındırarak işleyen makineler; metal işleme merkezleri, tek ve çok istasyonlu tezgahlar; torna tezgahları; delme, freze, rayba tezgahları; bileme, taşlama, cilama tezgahları; dişli, yiv vb. açma ve testere ve broş tezgahlarıdır.

Metal şekillendirme tezgahları ise: Metalleri kesme, dövme, katlama, kavislendirme vb yoluyla işleyen makine ve presler; çubuk, profil, boru tel çekme tezgahları, vida, civata, tel işleme makineleridir.

Diğer tezgahlar : Taş, beton, seramik, soğuk camı, beton işleyen makineleri, testereci çamaş vb. makineleri; ağaç, mantar, seramik, sert plastik ve kauçuk işleyen makineler (testereci, kalıp-freze makineleri, parlatma-taşlama makineleri, bükme-birleştirme makineleri, delik açma-zıvanalama makineleri, yarma-dilme-yapraklama makineleri); takım tezgahlarının aksam ve parçalarıdır.

Metal şekillendirme-kesme makine ve presleri (gtip: 8462)

Malezya 2008 yılında 169 milyon dolar değerinde "metal şekillendirme-kesme makine ve presleri" ithalatı yapmıştır. 2008 yılında ithalat %14,9 artmış ve dünya ithalatında %1,5'luk pay almıştır. İthalatta ilk beş ülke Japonya, Tayvan, Çin, Singapur ve İtalya olarak sıralanmıştır. Türkiye'nin pazardaki yeri %1,1'lik pazar payı ile on üçüncü sıra olmuştur.

Türkiye söz konusu üründe 2009 yılında Malezya'ya 1,1 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat değeri 2008-2009 döneminde %35,6 azalmıştır. Malezya metal şekillendirme makine ve presleri ithalatında tüm ülkelere %0 gümrük vergisi uygulamaktadır.

Ağaç, Mantar, Kemik, Sert Kauçuk, Plastik vb. İşleme Makineleri (gtip: 8465)

Malezya 2008 yılında 177 milyon dolar değerinde "ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, plastik vb. işleme makineleri" ithalatı yapmıştır. 2008 yılında ithalat %8,8 oranında azalmış ve dünya ithalatında %2'lik pay almıştır. İthalatta ilk beş ülke Japonya, Tayvan, Çin, İtalya ve ABD olarak sıralanmıştır. Türkiye'nin pazardaki yeri %0,2'lik pazar payı ile on yedinci sıra olmuştur.

Türkiye söz konusu üründe 2008 yılında 800 bin dolarlık ihracatı varken 2009 yılında Malezya'ya hiç ihracat yapmamıştır. Malezya ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, plastik vb. işleme makineleri ithalatında tüm ülkelere %0 gümrük vergisi uygulamaktadır.

DEMİR ÇELİK VE DEMİR ÇELİKTE EŞYA

World Steel Association'dan alınan verilere göre; 2007 yılında Malezya 6,9 milyon ton ham çelik üretimi yapmıştır. 2007 yılında yarı ve nihai mamul ihracatı 3,9 milyon ton iken ithalatı 5,3 milyon ton olmuştur. İthalatın 1 milyon tonu uzun ürünler 2,9 milyon tonu yassı ürünlere aittir. Malezya'nın 2007 yılı ham çelik tüketimi 11,1 milyon ton olup kişi başına düşen ham çelik tüketimi ise 417 kg olmuştur. Yıllık nihai mamul tüketimi 10 milyon ton kişi başına düşen nihai mamul çelik tüketimi ise 375 kg dır.

Malezya, 2008 yılında 204 milyon dolar değerinde demir çelikten yarı mamuller (gtip:7207) ithalatı gerçekleştirmiştir. İthalatın %72,4'ü Çin'den yapılmıştır. Brezilya, Hindistan, Japonya ve Rusya diğer önemli tedarikçiler olmuştur. 2008 yılında Malezya'nın ithalatı bir önceki yıla göre %2,6 azalmış ve dünya ithalatındaki payı %0,4 olmuştur. 2004-2008 döneminde Malezya'nın demir çelikten yarı mamuller ithalatı yıllık ortalama %7 oranında artmıştır.

Malezya, 2008 yılında 96 milyon dolar değerinde demir çelikten çubuk profiller (gtip:7228) ithalatı gerçekleştirmiştir. İthalatın %35,4'ü Çin'den yapılmıştır. Japonya, Almanya, G.Kore ve Tayvan diğer önemli tedarikçiler olmuştur. 2008 yılında Malezya'nın ithalatı bir önceki yıla göre %33,6 artmış ve dünya ithalatındaki payı %0,6 olmuştur. 2004-2008 döneminde Malezya'nın demir çelikten yarı mamuller ithalatı yıllık ortalama %17 oranında artarken aynı dönemde Türkiye'den ithalatı yıllık ortalama %40 artmıştır.

Sektör	GTİP	Potansiyel Ürün	Ülkenin Toplam İthalatı 2009 (milyon dolar)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 (milyon dolar)	Türkiye'nin Toplam İhracatı 2010 (milyon dolar)	Dünya İthalatında Ülkenin Payı 2009	Türkiye'nin Ülkeye İhracatındaki Değişim 2009-2010 (%)	Ülkenin Toplam İthalatındaki Değişim 2008-2009 (%)	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2010 Aylık Veriler*	Türkiye'nin Ülkeye İhracatı 2011 Aylık Veriler*	Ülke İthalatında İlk 5 Ülke ve Pazar Payları (%)	Ülkenin Türkiye'ye ve Rakip Ülkelere Uyguladığı Gümrük Oranları
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8708	Kara Taşıtları İçin Aksam, Parçaları	1.173,4	2,8	2.673,1	0,5	34,4	6	-	-	Tayland(%42), Japonya(%23,5), Endonezya(%11,1), Almanya(%9,6), Çin(%4,7)	Tayland(%0), Japonya(%0-5), Endonezya(%0), Almanya(%0-30), Çin(%0-5), Türkiye(%0-30)
Otomotiv Ana ve Yan Sanayi	8701	Traktörler	110,4	1,8	271,2	0,4	-72,5	-41	-	-	Japonya(%25,7), Brezilya(%16,3), Çin(%13,7), İsveç(%8,7), İtalya(%6,6)	Japonya(%0-1,7), Brezilya(%0-30), İsveç(%0-30), Çin(%0-5), Almanya(%0-30), Türkiye(%0-30)
Demir Çelik	7207	Demir/Alaşımız Çelikten Yarı Mamuller	67,3	3,3	1.934,0	0,3	-87,5	-67	-	-	Türkiye(%28,7), Japonya(%20), Ukrayna(%18,1), Hindistan(%12,7), Brezilya(%10,6)	Çin(%0-5), Brezilya(%0-5), Hindistan(%0-5), Japonya(%0-3,3), Rusya(%0-5), Türkiye(%0-5)
Demir Çelik	7228	Alaşımız Çelikten Çubuk, Profil, İçi Boş Sondaj Çubukları	54,4	1,5	86,8	0,9	150,6	-43	-	-	Çin(%26,2), Japonya(%17,9), G.Kore(%10,2), Almanya(%7,9), Tayvan(%4,4)	Çin(%0-5), Japonya(%0-3,3), Almanya(%0-5), G.Kore(%0), Tayvan(%0-5), Türkiye(%0-5)
Takım Tezgahları	8465	Ağaç, Mantar, Kemik, Sert Kauçuk, Plastik vb. İşleme Makineleri	98,2	0,007	63,2	1,9	-	-45	-	-	Japonya(%35,9), Çin(%19), Tayvan(%16,4), İtalya(%7), Almanya(%3,7)	MFN(%0)
Takım Tezgahları	8462	Metalleri Dövme, İşleme, Kesme, Sataflama Presleri, Makineleri	146,3	1,6	229,5	1,9	44,6	-14	-	-	G.Kore(%19,5), Japonya(%17,3), Tayvan(%16,3), Çin(%14,9), Almanya(%9)	MFN(%0)
Ev Tekstili	6302	Yatak Çarşafı, Masa Örtüleri, Tuvalet, Mutfak Bezleri	13,3	0,002	1.058,2	0,1	-92,6	-61	-	-	Çin(%74,5), Pakistan(%4,1), Japonya(%3,8), Endonezya(%3,5), Hindistan(%2,1)	Çin(%5), Bangladeş(%20-25), Türkiye(%20-25), Pakistan(%5-20), Endonezya(%0)
Ev Tekstili	6303	Perdeler ve İç Storlar, Perde ve	3,8	0	129,2	0,1	-100,0	-56	-	-	Çin(%39,9), Singapur(%12,9), Tayvan(%11,1)	Hindistan(%20), Çin(%5), Pakistan(%5)

		Taluk Tarifleri									ABD(%9,4), Almanya(%5,1)	Türkiye(%20), ABD(%20)
Ev Tekstili	6304	Diğer Mefruşat Eşyası (94.04 Pozisyonundakiler Hariç)	3,4	0,852	211,6	0,1	12,7	-54	-	-	Vietnam(%52), Çin(%37,1), - Tayland(%3,3), Hindistan(%1,5), Japonya(%0,9)	Vietnam(%0), Hindistan(%20), Çin(%5), Tayland(%0), Türkiye(%20)
Halı	5703	Tüfte Edilmiş Halılar, Tüfte Edilmiş (Yer Kaplamaları)	13,8	0,399	139,9	0,3	514,0	-27	-	-	Çin(%33,9), Tayland(%17,2), - Japonya(%12,1), Endonezya(%10,3), Türkiye(%10,3)	Çin(%0-5), Hindistan(%0-20), Tayland(%0), Türkiye(%0-20), Endonezya(%0)
Halı	5702	Dokunmuş Halılar, Yer Kaplamaları (Kilim, Sumak, Karaman vb)	5,5	6,3	966,5	0,2	78,1	-58	-	-	Türkiye(%28,2), Tayland(%24,6), - Çin(%23,1), Mısır(%4,5), Endonezya(%3,3)	Hindistan(%0-20), Mısır(%0-20), Türkiye(%0-20), Çin(%0-5), Tayland(%0)
Halı	5705	Diğer Halı ve Yer Kaplamaları (Dokumaya Elverişli Diğer Maddelerden)	2,7	0,631	21,0	0,3	-43,8	-14	-	-	Çin(%60,1), Hindistan(%5,7), - Tayland(%5,3), Türkiye(%5,3), Pakistan(%3,8)	Çin(%0-5), İngiltere(%0-20), Tayland(%0), Türkiye(%0-20), Endonezya(%0)

Kaynak : Tablonun hazırlanmasında Türkiye'ye ilişkin rakamlarda TUIK, diğer ülkelere ilişkin istatistik rakamlarında UN-ITC TradeMap, gümrük vergisi konusunda AB ülkeleri için TARIC diğer ülkeler için kendi gümrük idarelerinin verileri kullanılmıştır.

* Veriler 0 aylıktır.

Demir Çelik

World Steel Association'dan alınan verilere göre; 2007 yılında Malezya 6,9 milyon ton ham çelik üretimi yapmıştır. 2007 yılında yarı ve nihai mamul ihracatı 3,9 milyon ton iken ithalatı 5,3 milyon ton olmuştur. İthalatın 1 milyon tonu uzun ürünler 2,9 milyon tonu yassı ürünlere aittir. Malezya'nın 2007 yılı ham çelik tüketimi 11,1 milyon ton olup kişi başına düşen ham çelik tüketimi ise 417 kg olmuştur. Yıllık nihai mamul tüketimi 10 milyon ton kişi başına düşen nihai mamul çelik tüketimi ise 375 kg'dır.

Malezya, 2009 yılında 67,3 milyon dolar değerinde demir çelikten yarı mamuller (gtip:7207) ithalatı gerçekleştirmiştir. Türkiye bu üründe Malezya'nın %28,7 pay ile en önemli tedarikçisi olmuştur. Japonya, Ukrayna, Hindistan ve Brezilya diğer önemli tedarikçiler olmuştur. 2009 yılında Malezya'nın ithalatı bir önceki yıla göre %67 azalmış ve dünya ithalatındaki payı %0,3 olmuştur. 2004-2008 döneminde Malezya'nın demir çelikten yarı mamuller ithalatı yıllık ortalama %7 oranında artmıştır.

Malezya, 2009 yılında 54,8 milyon dolar değerinde alışımlı çelikten çubuk profiller (gtip:7228) ithalatı gerçekleştirmiştir. İthalatın %26,2'si Çin'den yapılmıştır. Japonya, Almanya, G.Kore ve Tayvan diğer önemli tedarikçiler olmuştur. 2009 yılında Malezya'nın ithalatı bir önceki yıla göre %43 azalmış ve dünya ithalatındaki payı %0,9 olmuştur. 2004-2008 döneminde Malezya'nın demir çelikten yarı mamuller ithalatı yıllık ortalama %17 oranında artarken aynı dönemde Türkiye'den ithalatı yıllık ortalama %40 artmıştır.

Ev Tekstili

Malezya ev tekstili ve dekoratif kumaşlar sektörü satışları 2008 yılında %1,4 büyüyerek 268,6 milyon RM'den 272,3 milyon RM'ye yükselmiştir. Sektördeki satışlar 2003-08 döneminde yıllık ortalama %3,9 artmıştır. Sektörün yıllık ortalama %2 büyümesi ve 2013 yılında sektördeki satışların 300,1 milyon RM'ye ulaşması beklenmektedir. İç piyasadaki en büyük firmalar IKEA, Macy, Kamdar ve Fella Design adlı firmalardır.

Tüketicilerde son dönemlerde yenilikçi tasarımlara yoğun bir ilgi ve farkındalık vardır. Artan orandaki fuar, sergi ve tanıtım faaliyetleriyle pazarda rekabet artmıştır. Sektörde Noel, Çin Yeni Yılı ya da bayramlar gibi zamanlarda satışlar önemli ölçüde artış göstermektedir.

Halı

Malezya halı ve diğer yer kaplamaları sektörü satışları 2008 yılında %3,4 büyüyerek 192,9 milyon RM'den 199,4 milyon RM'ye yükselmiştir. Sektördeki satışlar 2003-08 döneminde yıllık ortalama %7,3 artmıştır. Sektörün yıllık ortalama %5,2 büyümesi ve 2013 yılında sektördeki satışların 256,5 milyon RM'ye ulaşması beklenmektedir.

Malezya'daki tüketiciler halı ve diğer yer kaplamalarını geleneksel olarak evlerinde temel yer kaplaması olarak görmemektedirler. Buna karşın son yıllarda ofis yer kaplamalarında halı kullanımı çok yaygınlaşmaya başlamıştır. Malezya'da sektörün büyümesinin en büyük sebebi bu eğilimdir.

Otomotiv Ana ve Yan Sanayi

Malezya Oto Ana Sanayi Pazarı

Malezya otomotiv sanayisinde önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Yerli düşük fiyatlı otomobil firmaları, Proton ve Perodua, uluslararası pazarda diğer markalarla rekabet edecek duruma gelmiştir.

Bununla birlikte Malezya'da otomotiv sektörü özel olarak korunmaktadır. Malezya'nın en yüksek gümrük vergisi uyguladığı malları, otomobiller oluşturmaktadır. Ancak oto yan sanayi çok fazla gelişmemiştir. Malezya otomobil piyasasının talepleri yaklaşık %50'si Proton ve %25'i Perodua firmaları tarafından karşılanmaktadır. Her iki firma da Japon otomotiv firmaları ile ortak olup, Japon teknolojisi ile Malezya'da üretim yapmaktadırlar.

Ülkede monte edilen otomotiv ürünleri şu şekildedir: Proton, Perodua, Atos, Matrix, Land Rover, BMW, NAZA, Peugeot, Citra, Honda ve Toyota'nın çeşitli modelleri, Volvo, Mercedes ve Hyundai.

2008 yılında ülkede üretilen yolcu ve ticari araç sayısı, bir önceki yıla göre %20,2 oranında artarak, 530.810 adet olmuştur. Yolcu araçlarının üretimi, 2007 yılına göre %20,2, ticari araçların ise %20,5 oranında artmıştır.

Yolcu aracı segmentinde yerli üretim %23,7 oranında artarak, 332.490 adete yükselmiştir. Ülkede monte edilen araç sayısı da %11,6 artarak, 152.022 adet olarak kaydedilmiştir. Yolcu aracı segmentinde yerli araç üreticilerinin payı %66,7'den %68,6'ya çıkmıştır.

Ticari araç segmentinde ise yerli üretim %24,3 oranında azalarak, 5.699 adete düşmüştür. Monte araç sayısı %31,3 artarak 40.692 adet gerçekleşmiştir.

Ülkenin motorlu taşıtlar üretim kapasitesi, 2008 yılında 963.300 adet olarak öngörülmüş ve sene sonunda %55,1'lik kapasite erişim oranı yakalanmıştır. 2007'de bu oran %45,9 olarak ölçülmüştür. ,

Motorlu taşıtların satışı, 2008 yılında, 2005 yılında bu yana en yüksek satış rakamına ulaşarak, 548.115 adet olarak kaydedilmiştir. 2007 yılının satış adedi 487.176'dır. Satış değeri, %19,8'lik artış ile

4,7 Milyar dolara çıkmıştır. Araba satışlarındaki bu artış özellikle senenin ilk yarısında Proton ve Perodua markalarının yeni modellerini piyasaya sürmesinden kaynaklanmıştır. Ayrıca senenin ikinci yarısı ile karşılaştırıldığında da kredi alma olanakları ve faiz oranlarının cazip olduğu görülmektedir.

Yolcu taşıtı satışları, 2008 yılında toplam motorlu taşıt satışının %90,8'ini oluşturmuştur. Yerli araçlar pazarı elinde tutmaya devam etmiş ve 2008 yılında bir önceki yıla göre %9,3 oranında artarak, 310.535 adet satılmıştır. Yabancı araç satışları da %17,8 oranında artarak, 186.927 adete çıkmıştır.

Motorlu taşıtların 2008 yılında yaratmış olduğu istihdam %14,9 oranında artarak 25.038 kişiye yükselmiştir.

2008 yılında otomotiv sektöründe yapılması kabul edilen 48 projenin yatırım değeri 450 Milyon dolar olmuştur. Sektöre yapılan yatırımların sayısı bir önceki yıla göre %33, yatırımların değeri ise %334 artmıştır. Gerçekleştirilen yatırımların %92,4'ü yerli projelerden gelmektedir. Yabancı yatırımı ise 34 Milyon dolar olarak kaydedilmiştir.

Sektörün ihracatı, 2008 yılında %12,1 artmış ve 260 Milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın en çok yapıldığı ülkeler ise 28,6 Milyon dolar ile Çin, 22,3 Milyon dolar ile İran, 20,7 Milyon dolar ile Tayland, 19,6 Milyon dolar ile İngiltere ve 19 Milyon dolar ile Endonezya olmuştur.

Sektörün ithalatı ise 2008 yılında bir önceki yıla göre %34 artmış ve 2,16 Milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İthalatın en çok yapıldığı ülkeler sırasıyla Japonya (780 Milyon dolar), Tayland (263 Milyon dolar), Almanya (240,5 Milyon dolar), Endonezya (47 Milyon dolar) ve İngiltere (21 Milyon dolar) olmuştur.

Motorlu Taşıt ve Motosiklet Yan Sanayi

2008 yılı sonu itibariyle ülkede 690 otomobil ve 110 motosiklet parçası üreticisi bulunmaktadır. Bunların 226'sı Proton tedarikçisi, 160'ı da Perodua tedarikçisidir. Sektörde hizmet veren şirketlerin %75'i yerlidir. Otomobil parça ve aksesuarlarının 2007 satış miktarı 1,65 Milyar dolar iken, 2008 yılındaki satışı 1,92 Milyar dolara ulaşmıştır.

İhracat değeri bir önceki yıla göre %11 oranında azalarak, 720 Milyon dolara düşmüştür. Ana ihracat merkezleri Endonezya (91 Milyon dolar), Tayvan (81 Milyon dolar), Tayland (80 Milyon dolar), Singapur (62 Milyon dolar) ve Japonya (48 Milyon dolar) olmuştur. İthalat ise %8,9 azalarak, 1,23 Milyar dolara düşmüştür. Ana ithalat merkezlerinin başında 510 Milyon dolar ile Tayland gelmektedir. Bu ülkeleri 300 Milyon dolar ile Japonya, 131 Milyon dolar ile Endonezya, 92 Milyon dolar ile Almanya ve 51 Milyon dolar ile Çin takip etmektedir.

Takım Tezgahları

Takım tezgahları, metalleri çeşitli yollarla işleyen ve imalat sanayinin ana girdilerinden birini oluşturan makine ve ekipmanlardır. Sektörün ürünleri başlıca iki kategoriye ayrılmaktadır:

- i) Talaşlı İşleme Tezgahları.
- ii) Metal Şekillendirme Tezgahları.

Talaşlı işleme tezgahları arasında yer alan başlıca ürünler: Lazer, foton, ultrasonik, elektro-erozyon yöntemiyle maddeleri aşındırarak işleyen makineler; metal işleme merkezleri, tek ve çok istasyonlu tezgahlar; torna tezgahları; delme, freze, rayba tezgahları; bileme, taşlama, cilama tezgahları; dişli, yiv vb. açma ve testere ve broş tezgahlarıdır.

Metal şekillendirme tezgahları ise: Metalleri kesme, dövme, katlama, kavislendirme vb yoluyla işleyen makine ve presler; çubuk, profil, boru tel çekme tezgahları, vida, civata, tel işleme makineleridir.

Diğer tezgahlar: Taş, beton, seramik, soğuk cam, beton işleyen makineler, testereler cilama vb. makineleri; ağaç, mantar, seramik, sert plastik ve kauçuk işleyen makineler (testereler, kalıp-freze makineleri, parlatma-taşlama makineleri, bükme-birleştirme makineleri, delik açma-zıvanalama makineleri, yarma-dilme-yapraklama makineleri); takım tezgahlarının aksam ve parçalarıdır.

Metal şekillendirme-kesme makine ve presleri (gtip: 8462)

Malezya 2009 yılında 146,3 milyon dolar değerinde "metal şekillendirme-kesme makine ve presleri" ithalatı yapmıştır. 2009 yılında ithalat %14 azalmış ve dünya ithalatında %1,9'luk pay almıştır. İthalatta ilk beş ülke G.Kore, Japonya, Tayvan, Çin ve Almanya olarak sıralanmıştır. Türkiye'nin pazarda %0,8'lik pazar payı vardır.

Türkiye söz konusu üründe 2009 yılında Malezya'ya 1,1 milyon dolar değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat değeri 2008-2009 döneminde %35,6 azalmıştır. Malezya metal şekillendirme makine ve presleri ithalatında tüm ülkelere %0 gümrük vergisi uygulamaktadır.

Ağaç, Mantar, Kemik, Sert Kauçuk, Plastik vb. İşleme Makineleri (gtip: 8465)

Malezya 2009 yılında 98,2 milyon dolar değerinde "ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, plastik vb. işleme makineleri" ithalatı yapmıştır. 2009 yılında ithalat %45 oranında azalmış ve dünya ithalatında %1,9'luk pay almıştır. İthalatta ilk beş ülke Japonya, Çin, Tayvan, İtalya ve Almanya olarak sıralanmıştır.

Türkiye söz konusu üründe 2008 yılında 800 bin dolarlık ihracatı varken 2009 yılında Malezya'ya hiç ihracat yapmamıştır. 2010 yılında da yok denecek kadar az bir ihracat gerçekleştirmiştir. Malezya ağaç, mantar, kemik, sert kauçuk, plastik vb. işleme makineleri ithalatında tüm ülkelere %0 gümrük vergisi uygulamaktadır.

Malezya - Düzenlenen Önemli Fuarlar

Bireysel Katılımda Devlet Desteği Olan Fuarlar

ASIAWATER - International Water Exhibition (Kuala Lumpur - Nisan/Her Yıl)

Belediye Hizmetleri, Temizlik, Atık Ve Su Teknolojileri

Web Sitesi : <http://www.ambexpo.com>

Asian Attractions Expo 2010 (Kuala Lumpur - Temmuz/Her Yıl)

Eğlence araçları

Web Sitesi : <http://http://www.iaapa.org/expos/asian/index.asp>

IJG - Malaysian International Jewellery & Gems Fair (Kuala Lumpur - Nisan/Her Yıl)

Hediyelik Eşya, Saatler, Mücevherat

Web Sitesi : <http://www.hka.com.hk>

METALTECH Malaysia - Malaysian International Metalworking, Finishing, Surface & Heat Treatment, Robotic, Sub-Contracting and Foundry Production Engineering Exhibition (Kuala Lumpur - Mayıs/Her Yıl)

Metal İşleme, Kaynak Teknolojisi

Web Sitesi : <http://www.tradelink.com.my>

MIFB - Malaysia International Food and Beverage Trade Fair (Kuala Lumpur - Temmuz/Her Yıl)

Hazır gıda, tarımsal ürünler, içecekler, gıda sanayi makineleri

Web Sitesi : <http://www.expomal.com>

MIFF - Malaysian International Furniture Fair (Kuala Lumpur - Mart/Her Yıl)

Mobilya

Web Sitesi : <http://www.miff.com.my>

MIJF Malaysia International Jewellery Fair (Kuala Lumpur - Temmuz/Her Yıl)

Kuyumculuk

Web Sitesi : <http://www.elite.com.my>

MTA - Malaysia International Precision Engineering, Machine Tools and Metalworking Exhibition and Conference (Kuala Lumpur - Mayıs/Her Yıl)

Metal İşleme, Kaynak Teknolojisi

Web Sitesi : <http://www.mta-asia.com>